

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΑ΄

Συνδρομὴ ἰτησια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἶνε ἰτησια. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδοῦ Σταδίου 32.

20 Ἀπριλίου 1886

Ο ΝΑΥΑΓΟΣ ΤΗΣ ΚΥΝΘΙΑΣ

(Μυθιστόρημα Ἰουλίου Βέρν καὶ Ἀνδρέου Λωρῆ)

[Μετάφρ. Α. Π. Κουρτίδου.]

Γ΄.

Περτωθέντος τοῦ γεύματος ἀφώνως σχεδόν, μετέβησαν εἰς τὸ ἐντευκτήριον, ὅπερ ἦτο εὐρεῖα αἰθουσα εἰς ἔχουσα παράθυρα. Ὁ ἰατρός ἐκάθηθεν παρὰ τὴν ἐστίαν ἐν τινι μεγάλῳ βυρσίνῳ ἀνακλίντρῳ. Ἡ Κάζα ἐκάθησε παρὰ τοὺς πόδας του, ἐπὶ μικροῦ ὑποποδίου, ἐν ᾧ ὁ Ἐρικ συνεσταλμένος καὶ ἀμυχανῶν ἐπλησίασεν εἰς ἐν παράθυρον, ὡσεὶ ἤθελε νὰ κρυφθῇ ὀπίσω τοῦ παραπετάσματος. Ἄλλ' ὁ ἰατρός δὲν τῷ ἀφῆκε καιρὸν.

— Ἐλα ἐδῶ νὰ ζεσταθῆς, παιδί μου, ἀνέκραξε, καὶ εἰπέ μας πῶς σοῦ φαίνεται ἡ Στοκόλμη.

— Οἱ δρόμοι εἶνε πολὺ σκοτεινοί, πολὺ στενοὶ καὶ τὰ σπίτια πολὺ ὑψηλά, εἶπεν ὁ Ἐρικ.

— Ἐκπῶς ὑψηλότερα παρὰ εἰς τὴν Νορόην, βέβαια, ἀπεκρίθη γελῶν ὁ ἰατρός.

— Ἐμποδίζουν νὰ βλέπωμεν τὰ ἄστρα, ἐξηκολούθησε τὸ παιδίον.

— Διότι ἐδῶ εἶνε ἡ ἀριστοκρατικὴ συνικία, ἀπήντησεν ἡ Κάζα, περξυνθεῖσα ὑπὸ τῶν κρίσεων τούτων. Ἄμα περῆσιν κανεὶς τὰ γεφύρια θὰ εὕρῃ δρόμους πλατεῖς ὅσον θέλει.

— Τοὺς εἶδα ὅταν ἤρχόμεθα ἀπὸ τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου· ἀλλ' οἱ πλέον μεγαλειότεροι εἶνε στενωτέρω ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς ἀκρογιαλιᾶς τῆς Νορόης, ἀνταπήντησεν ὁ Ἐρικ.

— Ὡ!... εἶπεν ὁ ἰατρός, μήπως μᾶς ἐπίασαν ἀπὸ τῶρα ἡ νοσταλγία;

— Ὅχι, ἀπεκρίθη ἐντόνως ὁ Ἐρικ, σὰς χρεωστῶ τῶσον μεγάλῃν εὐγνωμοσύνην ὥστε οὔτε στιγμὴν ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν μου νὰ μετανοήσω διατὶ ἦλθα. Ἄλλὰ μ' ἐρωτήσατε ποῖαν ἰδέαν ἔχω περὶ τῆς Στοκόλμης καὶ σὰς τὴν εἶπα.

— Ποιὸς εἰξέυρει τί ἐλεεινὸν παληοχωριὸν θὰ εἶνε ἡ Νορόη; ἐξηκολούθησεν ἡ Κάζα.

— Παληοχωριό! ἀπήντησεν ὁ Ἐρικ μετ' ἀγανακτήσεως. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μόνον ὅποιος δὲν ἔχει μάτια νὰ ἰδῇ, εἰμπορεῖ νὰ τὸ εἰπῇ *grâce* Κάζα! Νὰ ἐβλέπατε μιὰ φορὰ τὴν ζώνην τοῦ γρανίτη τοῦ κάμνονος τριγύρω εἰς τὸ λιμανάκι

μας οἱ βράχοι καὶ τὰ βουνά μας, νὰ ἐβλέπατε τὰ δάση τῶν ἐλατῶν μας ποῦ φαίνονται κατὰ-μαυρα!.. Καὶ πέραν, τὴν θάλασσαν, ἄλλοτε νὰ βογγᾷ ἄγριεμένη καὶ ἄλλοτε νὰ ξαπλόνεται ἡμερη. Καὶ τοὺς γλάρους νὰ πετοῦν καὶ χάνωνται μακρὰ κ' ἔπειτα πάλιν νὰ ἐπιστρέφουν καὶ νὰ σὰς ἐγγίζουσι μὲ τὰς φτερούγας των!.. Ὡ! ὅλα αὐτὰ εἶνε πολὺ εὐμορφα, πολὺ εὐμορφώτερα ἀπὸ τὴν Στοκόλμη!

— Δὲν ἐννοῶ τὴν τοποθεσίαν, ἐννοῶ τὰ σπίτια, εἶπεν ἡ Κάζα. Αὐτὰ βέβαια θὰ εἶνε ἐλεεινὰ καλῶς.

— Καλύθει πτωχικαί, ὅπου ἐγενήθη ὁ πατήρ σου, ὁ πάππος σου, ὅπως κ' ἐγώ, κόρη μου, ἀπεκρίθη σοβαρῶς ὁ ἰατρός.

Ἡ Κάζα ἠρρυθρίασε καὶ εἰσήγησε.

— Εἶνε ξύλινα σπιτάκια, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἐρικ, ἀλλὰ κάμνον πολὺ καλὰ τὴν δουλειὰ των!.. Συχνά, τὸ βράδυ, ἐν ᾧ ὁ πατέρας ἐδιόρθωνε τὰ δίκτυά του, καὶ ἡ μητέρα ἐνεθε μὲ τὴν ἀνέμην τῆς, ἐκαθήμεθα καὶ οἱ τρεῖς μας εἰς ἓνα μικρὸν κάθισμα, ὁ Ὄθων, ἡ Βάνδα καὶ ἐγώ, καὶ ὁ μεγάλος σκύλος μας ὁ Κλάας ἐμπρὸς μας καὶ ἐτραγουδοῦσαμεν ὅλοι μαζὶ τὰς παλαιὰς σόγκας, ἐν ᾧ ἐβλέπαμεν τὰς σκιὰς, ποῦ ἐπαίζαν εἰς τὸν τοῖχον. Καὶ ὅταν ὁ ἀέρας ἐσφύριζε ἐξω καὶ ὅλοι οἱ ψαράδες εἶχαν ἐπιστρέψῃ, τί ὠραία μᾶς ἐφαίνετο ἡ ζέστη τοῦ μικροῦ σπιτιοῦ μας! Ἡμεθα πολὺ καλλίτερα ἐκεῖ παρὰ εἰς ἐν τόσον ὠραῖον δωμάτιον ὡς ἐδῶ.

— Δὲν εἶνε τοῦτο τὸ ὠραιότερον δωμάτιόν μας, εἶπεν ἡ Κάζα μετ' ἀλαζονείας. Νὰ ἰδῆς μιὰ φορὰ τὴν μεγάλῃν αἰθουσαν κ' ἔπειτα νὰ εἰπῆς!..

— Ἄλλὰ ἐδῶ πέρα εἶνε τόσα βιβλία!.. ἀπήντησεν ὁ Ἐρικ. Ἀκόμη περισσότερα ἔχει ἡ αἰθουσα καὶ εἶνε καλλίτερα;

— Βιβλία;... ποίος σοῦ λέγει διὰ βιβλία;.. Νὰ ἰδῆς βελούδινους καναπέδες, περνετέδες ἀπὸ δαντέλες, ὠρολόγιον, περσικὰ χαλιά... .

Ὁ Ἐρικ ἐφαίνετο ἡκιστα γοητευθεὶς ἐκ τῆς ἀπαριθμήσεως ταύτης, βλέμματα πόθου δὲ ἔρριπτε πρὸς τὴν μεγάλῃν δρυϊνήν βιβλιοθήκην, ἣτις κατεῖχεν ὀλόκληρον τοῦ μεγάλου ἐκεῖνου δωματίου πλευράν.

— "Αν θέλεις εξέτασε από πλησίον τὰ βιβλία καὶ πάρε ὅποιο σοῦ ἀρέσει εἶπεν ὁ ἰατρός.

Ὁ Ἔρικ δὲν ἀνέμεινε νὰ τῷ ἐπαναληφθῇ ἡ ἄδεια αὐτῆ. Ἐκλέξας τόμον τινὰ ἐκάθησεν εἰς γωνίαν καλῶς φωτιζομένην καὶ ἐβυθίσθη μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ἀνάγκωσιν. Μόλις δὲ ἐνόησε τὴν ἔλευσιν δύο κυρίων, πιστῶν φίλων τοῦ ἰατροῦ Σβαρευγκρόνα, οἵτινες ἤρχοντο σχεδὸν καθ' ἐσπέραν ὅπως παίξωσιν οὐίστ.

Πρῶτος ἦλθεν ὁ καθηγητὴς Χόσπετ, ὑψηλὸς γέρων ψυχρὸς καὶ μεγαλοπρεπῆς τοὺς τρόπους, ἐκφράσας λίαν ἀκαδημαϊκῶς εἰς τὸν ἰατρὸν τὴν εὐχαριστήσιν του ἐπὶ τῇ ἐλεύσει του. Μόλις ἐκάθησθη εἰς ἔδραν, ἤτις ἐκ τῆς μακρᾶς χρήσεως εἶχεν ἐπονομασθῆ « ἔδρα τοῦ καθηγητοῦ », ἠκούσθη ἔντονος κωδωνισμός.

— Ὁ Βρέδεζορδ! εἶπον ταυτοχρόνως οἱ δύο φίλοι.

Ἀνοιχθείσης μετ' ὀλίγον τῆς θύρας ἐφάνη βραχύς καὶ λεπτοφυῆς ἀνὴρ, ὅστις εἰσορμήσας ὡς βίπῃ ἀνέμου, ἐσφιγξέ τὰς δύο χεῖρας τοῦ ἰατροῦ, ἐφίλησεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τὴν Κάζαν διήμειψε φιλικὸν χαιρετισμὸν μετὰ τοῦ καθηγητοῦ καὶ περιήγαγε κύκλῳ σπινθηροδόλους, ὡς μύς, ὀφθαλμούς.

Ἦτο ὁ δικηγόρος Βρέδεζορδ, εἰς τῶν ἐπιρρυστάτων νομικῶν τῆς Στοκόλμης.

— Ἄ! τί βλέπω ἐκεῖ, εἶπεν αἴφνης ἰδὼν τὸν Ἔρικ... Ὅθ' εἶνε χωρὶς ἄλλο κανεὶς μικρὸς ψαράς τῆς μουρούνας ἢ ναυτόπουλον τοῦ Βέργκεν... καὶ διαβάξει τὸν Γίββωνα εἰς τὸ ἀγγλικόν... ἐξηκολούθησεν ἐξακριβώσας δι' ἐνὸς βλέμματος ὅποιον ἦτο τὸ τόσον ἀπλήστως ὑπὸ τοῦ μικροῦ χωρικοῦ ἀναγινωσκόμενον βιβλίον.—Σ' εὐχαριστῶ αὐτὸ τὸ βιβλίον, ἀγόρι μου, καὶ τὸ ἀναγινώσκεις μὲ τὴν προσοχὴν; ἠρώτησε.

— Ναί, κύριε! ἤθελα νὰ τὸ ἀναγνώσω πρὸ πολλοῦ αὐτὸ τὸ ἔργον, εἶνε ὁ πρῶτος τόμος τῆς Παρακμῆς τῆς Ρωμαϊκῆς αυτοκρατορίας, ἀπεκρίθη ἀφελῶς ὁ Ἔρικ.

— Διαβόλε! ἀνέκραξεν ὁ δικηγόρος, φαίνεται ὅτι τὰ ναυτόπουλα τοῦ Βέργκεν ἀγαποῦν τὰς σπουδίας μελέτας!.. Ἀλλὰ εἶσαι πραγματικῶς ἀπὸ τὸ Βέργκεν; ἐξηκολούθησε μετ' ὀλίγον.

— Εἰμαι ἀπὸ τὴν Νορόην, ἡ ὁποία δὲν εἶνε μακρὰν, ἀπεκρίθη ὁ Ἔρικ.

— Ἄ! Καὶ οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν Νορόην ἔχουν ἐν γένει τόσον μαῦρα τὰ μάτια καὶ τὰ μαλλιά των ὅπως σύ;

— Ὅχι, κύριε, ὁ ἀδελφός μου, ἡ ἀδελφὴ μου, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶνε ξανθοί, ὅπως ἡ δεσποινὴς Κάζα, εἶπεν ὁ Ἔρικ. Ἀλλὰ δὲν φοροῦν ἐνδύματα ὡσὰν τὰ ἰδικά της, προσεῖπε μειδιῶν, δι' αὐτὸ δὲν τῆς ὀμοιάζουν διόλου.

— Αὐτὸ ἐννοεῖται, εἶπεν ὁ Βρέδεζορδ. Ἡ δεσποινὴς Κάζα εἶνε προῖον τοῦ πολιτισμοῦ. Ἐκεῖ

κάτω ἐπικρατεῖ ἡ φύσις, ἡ ὁποία ὡς μόνον στολισμὸν τῆς ἔχει τὴν ἀπλότητα ὅπως λέγει καὶ ὁ ποιητής. Καὶ τί ἔρχεσαι νὰ κάμῃς εἰς τὴν Στοκόλμην, παιδί μου; ἂν δὲν εἶνε ἀδιακρισία νὰ ἐρωτήσω..

— Ὁ κύριος ἰατρός ἔχει τὴν καλοσύνην νὰ μὲ βάλῃ εἰς ἐκπαιδευτήριον, εἶπεν ὁ Ἔρικ.

— Ἄ! ἄ!.. εἶπεν ὁ δικηγόρος τύψας τὴν κηνοθήκην του διὰ τοῦ ἄκρου τῶν δακτύλων του.

Καὶ τὸ ὄξύ αὐτοῦ βλέμμα ἐφαίνετο ἐρωτῶν τὸν ἰατρὸν περὶ τοῦ ζωντανοῦ τούτου προβλήματος. Ἄλλ' ἐκ σημείου σχεδὸν ἀδιοράτου ἐνόησεν ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐξέτασιν καὶ μετέβλεπεν ἀμέσως τὸ θέμα τοῦ λόγου.

Οἱ τρεῖς φίλοι συνωμίλησαν περὶ τῆς αὐτῆς, τῆς πόλεως, περὶ πάντων ὅσα εἶχον συμβῆ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῆς Στοκόλμης ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἰατροῦ. Ἐπειτα ἡ κυρία Κρέτα ἤνοιξε τὴν τράπεζαν τοῦ παιγνίου καὶ ἠτοίμασε τὰ χαρτιά. Παρευθὺς δ' ἐπῆλθε σιωπῇ τῶν τριῶν φίλων βυθισθέντων εἰς τοὺς συνδυασμούς τοῦ οὐίστ.

Ὁ ἰατρός εἶχε τὴν ἀθήσαν ἀξίωσιν ὅτι ἦτο λίαν δυνατὸς εἰς τὸ παίξιμον τούτου, καὶ τὴν ἤττον ἀθῶν ἀξίωσιν νὰ δεικνύηται ἀμείλικτος πρὸς τὰ σφάλματα τῶν ἀντιπάλων του. Κατειρωνεύετο αὐτῶν ὅτε ἐκέρδιζεν ἐκ τῶν σφαλμάτων τούτων ἢ ἐδολασθήμει ὅταν ἔρχεν· ἐλάμβανε προσέτι, μεθ' ἑκάστον ροῦμπερ τὴν εὐχαριστήσιν νὰ ἐξηγῇ εἰς τὸν χάνοντα ὅποιον σφάλμα διέπραξε, ὅποιον παιγνιόχαρτον ἔπρεπε νὰ παίξῃ μετὰ ταύτην χαρτωσίαν καὶ ποῖαν φυγὴν ἔπρεπε νὰ παρασκευάσῃ μετὰ τὴν ἄλλην. Τούτο εἶνε ἐλάττωμα σύνθητες εἰς τοὺς πίκτας τοῦ οὐίστ, οὐδόλως βεβηλῶς εὐχάριστον ὅταν μεταβαλλόμενον εἰς μονομανίαν τυραννῆ καθ' ἑκάστην τὰ αὐτὰ θύματα.

Εὐτυχῶς, ὁ ἰατρός εἶχε συμπαίκτης τοὺς φίλους τούτους οἵτινες τὸν ἀφώπλιζον πάντοτε, ὁ μὲν καθηγητὴς διὰ τῆς ἀναλλοιώτου ἀταραξίας του, ὁ δὲ δικηγόρος διὰ τοῦ ἡρέμου σκεπτικισμοῦ του.

— Ἐχετε δίκαιον, ἔλεγε σοβαρῶς ὁ πρῶτος, ἀπαντῶν εἰς τὰς δριμυτάτας μομφᾶς του.

— Φίλε μου Σβαρευγκρόνα, εἰξέυρετε κάλλιστα ὅτι χάνετε ἀνωφελῶς τὸν κόπον σας νὰ μὲ μαλώνετε! ἔλεγε γελῶν ὁ Βρέδεζορδ. Εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν θὰ κάμνω εἰς τὸ οὐίστ τὰ χονδροειδέστερα λάθη καὶ τὸ χειρότερον εἶνε ὅτι ποτέ μου δὲν θὰ μετανοήσω.

Τί νὰ τοὺς κάμῃ τοὺς ἀδιορθώτους ἐκείνους; Ὁ ἰατρός ἔβλεπεν ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ παύσῃ τὰς κατακρίσεις του, ἀλλὰ μετὰ ἐν τέταρτον ἐπαυελάμβανεν αὐτὰς διότι καὶ οὗτος ἦτο ἐπίσης ἀδιορθώτος.

Κατὰ τύχην ἔχασε τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Ἡ δὲ

σθυμία του λοιπὸν ἐξεδηλοῦτο διὰ τραχυτάτων παρατηρήσεων πρὸς τὸν καθηγητὴν, πρὸς τὸν δικηγόρον καὶ πρὸς αὐτὸν ἐτι τὸν νεκρόν, ὅτε τὸ φανταστικὸν τούτο πρόσωπον δὲν εἶχε τὰ ἀπαιτούμενα ἀτού, ἄτινα ὁ ἰατρός ἤλπιζε νὰ εὔρη εἰς αὐτό.

Ἄλλ' ὁ καθηγητὴς παρέμενεν ἀτάραχος, ὁ δὲ δικηγόρος ἀντετόξευεν ἀστείότητας εἰς τὰς πικρὰς τοῦ ἰατροῦ μομφὰς.

— Διατί θέλετε νὰ μεταβάλω μέθοδον, ἀφ' οὗ κερδίζω παίζων ἄσχημα ἐν ᾧ σεῖς χάνετε παίζων θαυμάσια; ἔλεγεν εἰς τὸν ἰατρὸν.

Παρήλθεν οὕτω ἡ ὥρα μέχρι τῆς δεκάτης. Ἡ Κάζα παρεσκεύασε τὸ τέϊον εἰς περικομφὸν χάλκινον σαμοθάρ καὶ παρέθηκεν αὐτὸ μετὰ πολλῆς χάριτος, μεθ' ἧ ἀπῆλθεν ἀθροῦσως. Μετὰ μικρὸν ἡ κυρία Κρέτα ἐκάλεσε τὸν Ἔρικ καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸ προορισθὲν διαίτημά του, ὅπερ ἦτο προσήλιον καὶ καθάριον δωμάτιον ἐπὶ τοῦ δευτέρου ὀρόφου τῆς οἰκίας, οὕτω δ' οἱ τρεῖς φίλοι εὐρέθησαν μόνοι.

— Ὅθ' μᾶς εἰπῆτε τέλος πάντων ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ μικρὸς ψαράς τῆς Νορόης, ὁ ὁποῖος ἀναγινώσκει τὸν Γίββωνα εἰς τὸ πρωτότυπον; ἠρώτησε τότε ὁ Βρέδεζορδ, θέτων σάκχαριν εἰς τὸν δεύτερον κυathισκὸν τοῦ τεῖου του. Ἡ εἶνε μυστικὸν καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ μάθωμεν;

— Εἶνε μυστικόν, ἀλλὰ εἰς τὰς ὅθ' εἶπῶ εὐχαριστως τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἔρικ ἂν μοῦ ὑπόσχεσθε ὅτι δὲν θὰ κάμετε ἀπολύτως χρῆσιν αὐτῆς, ἀπεκρίθη ὁ Σβαρευγκρόνα.

— Καλὰ τὸ ἔλεγα ἐγὼ ὅτι κάποιαν ἱστορίαν θὰ ἔχη αὐτὸς ὁ μικρὸς ψαράς! ἀνέκραξεν ὁ δικηγόρος, ἐξαπλωθεὶς ἀνέτως εἰς τὴν ἔδραν αὐτοῦ. Λέγετε, ἀγαπητὴ φίλε, καὶ σοῦ ὑποσχόμεθα αὐστηρὰν ἐχεμυθίαν!.. Ὁμολογῶ ὅτι ὁ μικρὸς αὐτὸς ἤρχισε νὰ μὲ ζαλίζῃ ὡς πρόβλημα δύσλυτον.

— Καὶ πράγματι, ζωντανὸν πρόβλημα εἶνε, ὑπέλαθεν ὁ ἰατρός, κολακευθεὶς ὑπὸ τῆς περιεργίας τοῦ φίλου του— πρόβλημα τοῦ ὁποῖου τολμῶ νὰ ἐλπίσω ὅτι εὔρηκα τέλος τὴν λύσιν. Ὅθ' ἂς ἀνακοινώσω ὅλα τὰ δεδομένα, εἰς ὅμᾶς δ' ἀπέκειται νὰ μοι εἰπῆτε ἂν τὸ συμπέρασμα σας εἶνε ὁμοιον πρὸς τὸ ἰδικόν μου.

Ὁ Σβαρευγκρόνα ἐστῆριχθη εἰς τὴν μεγάλην φαγεντιανὴν θερμάστραν, ἀρχίσας δὲ ἀφ' οὗ σημείου ἐπελήφθημεν τῆς παρουσίας διηγήσεως διηγήθη πῶς ἐνεποίησεν εἰς αὐτὸν ἐντύπωσιν ὁ Ἔρικ ἐν τῷ σχολεῖῳ τῆς Νορόης καὶ πῶς ἐκ τούτου ὀρηθηθεὶς ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τοῦ παιδίου. Εἶπε τί εἶχε μάθῃ παρὰ τοῦ Μαλαρίου καὶ τοῦ Ἐρσεβον οὐδὲν παραλιπὼν, διηγήθη τὰ κατὰ τὸ σωσίβιον τῆς Κυρθίας, ὠμίλησε περὶ τῶν ἐνδυμάτων ἄτινα εἶχε δεῖξῃ πρὸς αὐτὸν ἡ Κατρίνα, περὶ τῶν ἀρκτικῶν γραμμᾶτων τῶν σπαργάνων, τοῦ κοραλίνου ἀθύρματος, τοῦ ἐμβλήματος,

καὶ τῶν τῶσων ἐμφαντικῶν ἐθνογραφικῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ Ἔρικ.

— Τώρα κατέχετε πάντα τὰ στοιχεῖα τοῦ προβλήματος ὅποιον ἐτέθη καὶ πρὸς ἐμὲ, ἐξηκολούθησε. Σπεύδω δὲ νὰ σὰς εἶπω ὅτι ὁ βαθμὸς τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τοῦ παιδίου ὅσον ἐξαίρετικὸς καὶ ἂν εἶνε, εἶνε δευτερεύον φαίνόμενον, ὀφειλόμενον καὶ εἰς τὴν ἐπενέργειαν τοῦ Μαλαρίου, ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν. Αὕτη ἡ ἐξαίρετικὴ μάθησις τοῦ παιδίου μὲ παρεκίνησε νὰ ἐξετάσω περὶ αὐτοῦ. Ἄλλ' οὐσιαστικῶς οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν εἰς τὸ ζήτημα τὸ ὅποιον διατυπῶ ὡς ἐξῆς: « Πόθεν ἤρχετο τὸ παιδίον; Ποῦ πρέπει νὰ διευθύνωμεν τὰς ἐρεῦνας μας πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς οἰκογενείας του; »

Τάληθῃ στοιχεῖα τοῦ προβλήματος, τὰ μόνα ἄτινα δύνανται νὰ μᾶς ὀδηγήσουν εἰς τὴν λύσιν εἶνε:

α) Τὰ φυσικὰ τεκμήρια τῆς καταγωγῆς τοῦ παιδίου.

α2) Τὸ ὄνομα Κυρθία τὸ ὅποιον ἦτο γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ σωσίβιου.

« Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ζήτημα οὐδεμίαν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία: τὸ παιδίον εἶνε κελτικῆς καταγωγῆς· παρουσιάζει μάλιστα τὸν κελτικὸν τύπον ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ καλλονῇ καὶ γνησιότητι.

« Ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸ δεύτερον ζήτημα. Κυρθία εἶνε, ἐξάπαντος, τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου, εἰς αὐτὸ ὅποιον ἀνήκε τὸ σωσίβιον. Τὸ ὄνομα τοῦτο αὐτοῦ δύναται νὰ εἶνε γερμανικοῦ πλοίου ἢ ἀγγλικοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἦτο γεγραμμένον μὲ γοθτικούς χαρακτῆρας. Τὸ πλοῖον λοιπὸν ἦτο ἀγγλικόν, ἢ μάλλον ἀγγλοσαξωνικόν, διὰ νὰ εἴμεθα ἀκριβεστεροι.

Τὰ πάντα ἐπιβεβαιούσιν ἄλλως τε τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· διότι μόνον ἀγγλικὸν πλοῖον μεταβαῖνον εἰς Ἰνθερνὲς ἢ εἰς Ὀρκάδας ἢ ἐπιστρέφον αὐτόθεν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξοκειλῇ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Νορόης ἐν καιρῷ τρικυμίας. Καὶ μὴ λησμονῆτε ὅτι τὸ μικρὸν ζῶν ναυάγιον δὲν πρέπει νὰ ἐπλευσεν ἐπὶ μακρὸν, ἀφοῦ ἠδυνήθη ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν νηστείαν καὶ τοὺς κινδύνους τοῦ παραδόξου ταξειδίου του!.. Τούτων λοιπὸν οὕτω θεθέντων, ποῖον συμπέρασμα ἐξάγετε, ἀγαπητοί μου φίλοι;

Οὔτε ὁ καθηγητὴς οὔτε ὁ δικηγόρος ἐνόμισαν εὐκαιρον νὰ ἐκστομίσωσι λέξιν.

— Τὸ συμπέρασμα δὲν τὸ βλέπετε ἀναμφιβόλως, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρός μὲ τόνον ὑπεμφαινόντα θρίαμβον. Ἴσως μάλιστα νομίζετε ὅτι διαβλέπετε ἀντίφασιν μεταξὺ τῶν δύο τούτων στοιχείων! ἐνὸς παιδίου κελτικῆς καταγωγῆς, καὶ ἐνὸς πλοίου φερόντος ἀγγλοσαξωνικὸν ὄνομα. Ἀπλούστατον τούτου αἴτιον εἶνε ὅτι λησμονεῖτε μίαν κυριωτάτην περιπτώσιν, τὴν ὑπαρξίν ἐν Μεγάλῃ Βρετανίᾳ λαοῦ κελ-

τικῆς φυλῆς, τὴν ὑπαρξίν τῆς Ἰρλανδίας! . . . Οὐδ' ἐγὼ τὸ εἶχα σκεφθῆ κατ' ἀρχάς, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπ' ὀλίγον δὲν ἠδυνήθηνα νὰ μαντεύσω εὐκρινῶς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος. Τοῦ λοιποῦ ἡ λύσις αὕτη εἶνε ἀναμφισβήτητος: τὸ παιδίον εἶνε ἰρλανδικῆς καταγωγῆς! Δὲν εἴσθε σύμφωνος, Χόστετ;

Τὸ πρᾶγμα ὅπερ ἠκιστα πάντων ἡγάπα ἐν τῷ κόσμῳ ὁ καθηγητὴς ἦτο τὸ ἐκφέρειν ἐπὶ οἴου-δήποτε θέματος θετικὴν τινα γνώμην. Πρέπει ἐν-τούτοις νὰ ὑμολογήσωμεν ὅτι ἐν τῇ παρουσίᾳ περιστάσει πᾶσα γνώμη ἦτο πρόωρος. Ἐρκέσθη λοιπὸν νὰ πείσῃ τὴν κεφαλὴν του καὶ νὰ εἴπῃ ὑπεκφυγῶν τὸ ζήτημα.

— Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι οἱ Ἰρλανδοὶ ἀνήκουσιν εἰς τὸν κελτικὸν κλάδον τῆς ἀρείας φυλῆς.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη δὲν ἦτο βεβαίως ἐκ τῶν ἀφορισμῶν, οὓς δικαιούται τις νὰ μεμφθῆ ἐπὶ ὑπερβολικῇ τόλμῃ.

Ἄλλ' ὁ ἰατρὸς Σβαρμεγκρόνα δὲν ἀπήτησε περισσύτερον ἀνευρῶν ἐν αὐτῇ τὴν πλήρη ἐπιβεβαίωσιν τῆς θεωρίας του.

— Λοιπὸν καὶ σεῖς συμφωνεῖτε! ἀνέκραξεν μετὰ ζέσεως. Ἄφ' οὗ οἱ Ἰρλανδοὶ εἶνε Κέλται, καὶ τὸ παιδίον ἔχει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κελτικῆς φυλῆς, ἡ δὲ *Kurthia* ἦτο ἀγγλοσαξωνικὸν πλοῖον, μοὶ φαίνεται ὅτι κατέχομεν τὸν ἀναγκαῖον μίτον ὅπως ἀνεύρωμεν τὴν οἰκογένειαν τοῦ δυστυχοῦς μικροῦ νευαγοῦ. Εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν πρέπει νὰ τὴν ἀναζητήσωμεν γνωστοποιήσεις τινές εἰς τοὺς *Καιροὺς* τοῦ Λονδίνου θ' ἀρκέσωσι νομίζω νὰ μᾶς ὁδηγήσωσιν ἐπὶ τὰ ἴχνη των! . . .

Ὁ ἰατρὸς ἐμελλεν ἀναμφισβόλως ν' ἀναπτύξῃ τὸ περὶ τῶν ἐρευνῶν τούτων σχέδιόν του, ὅτε παρετήρησε τὴν πείσμονα σιγὴν ἣν ἐτήρει ὁ δικηγόρος καὶ τὸ ἐλαφρῶς εἰρωνικὸν βλέμμα μεθ' οὗ εἰφαίνετο ἀποδεχόμενος τὸ συμπέρασμα του.

— Ἄν δὲν συμφωνῆτε μετὰ τὴν γνώμην μου, Βρέδεζορδ, πρέπει νὰ μοὶ τὸ εἴπητε. Εἰξεύρετε πολὺ καλῶς, ὅτι δὲν μετὰ ποιεῖ ἡ συζήτησις!

— Δὲν εἶπα τίποτε! ἀπεκρίθη ὁ Βρέδεζορδ. Ὁ Χόστετ εἶνε μάρτυς ὅτι δὲν εἶπα τίποτε.

— Ὅχι, ἀλλὰ βλέπω κάλλιστα ὅτι δὲν συμμερίζεσθε τὴν γνώμην μου! . . . Καὶ ἤθελα νὰ εἰξεύρω τὸ διατί, εἶπεν ὁ ἰατρὸς καταληφθεὶς ὑπὸ τῆς φιλονεικτικῆς κινήσεως ἣν εἶχεν ἐξεγείρη ἐν αὐτῷ ἡ εἰς τὸ παιγνίδιον ἀπόπειρα. *Kurthia* εἶνε ἀγγλικὸν ὄνομα ἢ δὲν εἶνε; προσεῖπεν ὀργίλως. Εἶνε, διότι δὲν ἦτο γεγραμμένον μετὰ γοτθικὰ γράμματα, τὰ ὅποια θὰ εἰδύθουν γερμανικὸν πλοῖον. . .

Οἱ Ἰρλανδοὶ εἶνε Κέλται; Βεβαίως. Πρὸ ὀλίγου ἠκούσατε ἄνδρα ἀρμόδιωτατον ὅποιος ὁ διαπρεπὴς φίλος μας Χόστετ νὰ τὸ ἐπικυροῖ ἐνώπιόν σας! . . . Τὸ παιδίον ἔχει ὅλα τὰ χαρακτηριστι-

κὰ τῆς κελτικῆς φυλῆς; Αὐτὸ ἠδυνήθητε νὰ τὸ κρίνετε καὶ μόνος σας, καὶ ἐμείνατε ἐκπληκτος ἀπὸ τὴν μορφήν τοῦ μικροῦ ἀλιέως, ὅπως τὸν λέγετε, πρὶν ἐγὼ ἀνοιξῶ τὸ στόμα μου καὶ εἴπω λέξιν. Συμπεραίνω λοιπὸν ὅτι μόνον ἔκτακτος κακὴ πίστις ἀπαιτεῖται διὰ νὰ μὴ ταχθῆτε μετὰ τὴν γνώμην μου καὶ μὴν ὑμολογήσετε μαζὶ μου ὅτι τὸ παιδίον ἀνήκει ἀφεικτικῶς εἰς ἰρλανδικὴν οἰκογένειαν!

— Κακὴ πίστις εἶνε κάπως χονδρὸν, ἀπήντησεν ὁ Βρέδεζορδ. Ἄν ἡ λέξις ἀποτείνεται εἰς ἐμέ, ἀναγκάζομαι νὰ σᾶς ἐπαναλάβω ὅτι δὲν ἐξεστῆμισα ἀκόμη τὴν ἐλαχίστην γνώμην.

— Ὅχι, ἀλλὰ δεικνύετε ἀκριτῶς ὅτι δὲν παραδέχεσθε τὴν ἰδικὴν μου!

— Νομίζω ὅτι εἶνε δικαίωμα μου! . . .

— Τότε πρέπει νὰ προβάλετε τὰ ἐπιχειρήματα διὰ τῶν ὁποίων ὑποστηρίζετε τὴν γνώμην σας!

— Ποῖος σᾶς εἶπε ὅτι ἔχω γνώμην;

— Τότε λοιπὸν μετὰ ἀντιπολιτεύσεως ἐκ συστήματος ἀπλῶς μόνον διὰ νὰ μετὰ ἀντικρούετε εἰς ὅλα ὅπως καὶ εἰς τὸ οὐστ.

— Ἀπατάσθε. Οὐτε ἀπὸ τὸν νοῦν μου ἐπέρασε τοιαύτη σκέψις! ἀπήντησεν ὁ δικηγόρος. Τοῦτο μόνον σκέπτομαι, ὅτι ὁ συλλογισμὸς σας δὲν μοὺ φαίνεται ἀναντίρρητος!

— Καὶ διατί, σᾶς παρακαλῶ; δὲν μοὺ λέγετε τὸ διατί; εἶμαι περιέργος νὰ τὸ μάθω!

— Δὲν εἶνε εὐκόλον νὰ σᾶς τὸ εἴπω μετὰ ὀλίγας λέξεις. Ἴδου, σημαίνει ἡ ἐνδεκάτη. . . Ἀντὶ πάσης ἄλλης συζητήσεως σᾶς προτείνω ἐν στοιχημα: Στοιχηματίζετε τὸν Πλινίου σας τοῦ Ἄλδου Μανουτίου κατὰ τοῦ Κοϊντιλιανοῦ μου τῆς πρώτης ἐν Βενετίᾳ ἐκδόσεως ὅτι ἐμνεύσατε ὀρθῶς καὶ ὅτι τὸ παιδίον εἶνε ἰρλανδικῆς καταγωγῆς;

— Εἰξεύρετε ὅτι δὲν μοὺ ἀρέσουν τὰ στοιχηματά, εἶπεν ὁ ἰατρὸς, καταπραϋνθεὶς τέλος ὑπὸ τῆς ἀναλλοιώτου ἐκείνης ἡμερίας. Ἀλλὰ θὰ αἰσθανθῶ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι δὲν εἰξεύρετε τί λέγετε ὥστε δέχομαι τὸ στοιχημα.

— Λοιπὸν, σύμφωνοι. . . Πόσον καιρὸν χρειάζεσθε διὰ τὰς ἐρευνὰς σας;

— Μῆνές τινες θ' ἀρκέσωσι ἐλπίζω; ἀλλὰ συνεφώνησα δύο ἔτη μετὰ τὸν Ἔρσεθον διὰ νὰ εἶμαι βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας.

— Ἔστω, κ' ἐγὼ σᾶς παραχωρῶ δύο ἔτη ὁ Χόστετ θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς κριτῆς. Ἐννοῶ δὲ νὰ μὴ κερτήσωμεν καμμίαν μνησικακίαν.

— Αὐτὸ ἐννοεῖται! ἀπεκρίθη ὁ ἰατρὸς; ἀλλὰ βλέπω τὸν Κοϊντιλιανόν σας κινδυνεύοντα μεγάλως νὰ ἔλθῃ εἰς ἐντάμωσιν τοῦ Πλινίου μου.

Θλίψας δὲ τὰς χεῖρας τῶν δύο φίλων προέπειψεν αὐτοὺς μέχρι τῆς θύρας.

Ε'

Αἱ δεκατρεῖς ἡμέραι τῶν Χριστουγέννων.

Ἀπὸ τῆς ἐπαύριον ὁ νέος βίος τοῦ Ἐρικ ἀνέλαβε τὴν τακτικὴν αὐτοῦ πορείαν. Ὁ ἰατρὸς Σβαρμεγκρόνα, ἀφ' οὗ ἐνέδυσσε παρὰ τινι βράπτῃ τὸν μικρὸν χωρικὸν ὡς παιδίον τῶν πόλεων, ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν διευθυντὴν ἐνὸς τῶν ἀρίστων ἐκπαιδευτηρίων τῆς Στοκόλμης. Τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦτο ἀναλογοῦν πρὸς γυμνάσιον ἦτο ἐκ τῶν καλουμένων ἐν Σουηδίᾳ «Χόγκερ ἐλέμανταρ λάρβεκ», ἐν οἷς διδάσκονται αἱ ἀρχαῖαι καὶ νεώτεραι γλώσσαι, αἱ στοιχειώδεις ἐπιστήμαι, καὶ πᾶσαι αἱ ἀπαραίτητοι προπαρασκευαστικαὶ γνώσεις διὰ τὴν ἀνωτέραν πανεπιστημιακὴν παιδείαν. Ὡς ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ οἱ μαθηταὶ πάντες εἶνε ἐξωτερικοὶ. Ἐκείνοι δὲ ὧν ἡ οἰκογένεια δὲν διαμένει ἐν τῇ πόλει οἰκοῦσι καὶ διαιτῶνται παρὰ τοῖς καθηγηταῖς ἢ κηδεμόσιν αὐτῶν. Τὰ διδασκόμενα εἶνε ἐλάχιστα, οἱ δὲ οὐκ εὐποροῦντες ἀπαλλάσσονται αὐτῶν. Ἐκαστον τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων ἔχει τὸ γυμναστήριόν του, οὕτω δ' ἡ σωματικὴ ἀνάπτυξις βαίνει παραλλήλως πρὸς τὴν διανοητικὴν.

Ὁ Ἐρικ εὐθὺς ἀμέσως ἀνεδείχθη ὁ ἀριστος τῆς τάξεώς του. Ἐμάνθανε τὰ πάντα εὐχερῆστατα, ὑπελείπετο δ' αὐτῷ πολὺς καιρὸς. Ἐκ τούτων ἀφορμῆν λαθὼν ὁ ἰατρὸς προέτεινεν εἰς αὐτὸν νὰ χρησιμοποῖ τὰς νυκτερινὰς ὥρας τοῦ φοιτῶν εἰς τὴν «Σλόδσκολαν» ἢ τοὺς μεγάλῃν βιομηχανικὴν σχολὴν τῆς Στοκόλμης. Ἡ σχολὴ αὕτη ἦτο εἰδικῶς ἀφιερωμένη εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐπιστημῶν, εἰς τὰ πειράματα τῆς φυσικῆς καὶ χημείας, εἰς πάντα τὰ ἐν τοῖς γυμνασίοις θεωρητικῶς μόνον διδασκόμενα. Ὁ Σβαρμεγκρόνα λίαν ὀρθῶς ἐφρόνει ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς σχολῆς ταύτης, — ἐφ' ἣ ἐσεμνύετο ἡ Στοκόλμη — θὰ παρῶρα τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐρικ εἰς μεγαλειτέρως προόδους ἀλλὰ τὰ ἐπελθόντα ἀποτελεσματα ὑπερηκόντισαν κατὰ πολὺ τὰς προσδοκίας του.

Πράγματι, ὁ νεαρὸς αὐτοῦ προστατευόμενος προσοικειοῦτο πλείστας γνώσεις, ἱκανὸν καθιστῶντας αὐτὸν νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὰς κυριωτάτας τῶν ἐπιστημῶν. Ἀντὶ τῶν ἀρίστων καὶ ἐπιπολαίων ἐκείνων στοιχείων, ἅτινα διδάσκονται ἐν γένει εἰς τοὺς μαθητάς, ἀπεθησαύριζεν εἰς τὰς φρένας αὐτοῦ πληθὺν ἰδεῶν, ἐπηκριβωμένων, ἀσφλεστώτων. Ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῶν ἐξαιρετικῶν τούτων ἀρχῶν ἦτο ἀπλοῦν ζήτημα χρόνου. Τοῦ λοιποῦ ἀκόπως, οἷον εἰ πικρῶν, ἠδύνατο νὰ ἐπιληφθῆ πάσης ἀνωτέρας ἐπιστημονικῆς παιδείσεως. Οἷαν εὐκολίαν εἶχε παρῶρα πρὸς αὐτὸν ὁ Μαλάριος ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν γλωσσῶν, τῆς γεωγραφίας καὶ τῆς βοτανικῆς, διδάξας κατὰ βᾶθος τὰς βάσεις αὐτῶν, τὴν αὐτὴν παρεῖχε καὶ ἡ «Σλόδσκολα» ὡς πρὸς τὰς ἐπιστήμας, γνω-

ρίζουσα εἰς αὐτὸν τὰ στοιχεῖα τῶν βιομηχανικῶν τεχνῶν, ἄνευ τῶν ὁποίων τὰ κάλλιστα τῶν μαθημάτων δύναται νὰ μείνωσιν ἐπὶ μακρὸν νεκρὸν γράμμα.

Ἡ πληθὺς καὶ ἡ ποικιλία τῶν σπουδῶν τούτων οὐ μόνον δὲν κατεπόνουν τὸν ἐγκέφαλον τοῦ Ἐρικ ἀλλ' ἐπερρύνουν αὐτὸν τὰ μάλλιστα. Ἀλλως τε τὸ γυμναστήριον καθίστα ἀκμαῖον τὸ σῶμα μετὰ τὴν ἐπίρρωσιν τοῦ πνεύματος, ἐν τῷ γυμναστηρίῳ δὲ ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν βᾶθρων τῆς σχολῆς ἐπρώτευσεν ὁ Ἐρικ. Τὰς ἡμέρας τῶν διακοπῶν μετέβαινε καὶ θεῖατο τὴν θάλασσαν ἢ ἡγάπα μεθ' οὐκίης στοργῆς, συνδιαλεγόμενος μετὰ τῶν ναυτιῶν, καὶ τῶν ἀλιέων, βοθητῶν αὐτοῦ ἐνίοτε καὶ κομίζων οἶκαδε ἰχθύν τινα ὅν εὐχαρίστως ἀπεδέχετο ἡ κυρία Κρέτα.

Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ ἡγάπησε μετ' ἀληθοῦς στοργῆς τὸ παιδίον. Ὁ Ἐρικ ἦτο τὸσον πρῶτος, τὸσον εὐγενὴς καὶ φιλόφρων φύσει, τὸσον φιλομαθὴς ἅμα δὲ καὶ τὸσον γενναῖος τὴν καρδίαν, ὥστε ἔλκευεν ἀκαταμαχῆτως πάντων τὴν ἀγάπην. Μετὰ ὅκτω ἡμέρας εἶχε γίνῃ ὁ εὐνοούμενος τοῦ Βρέδεζορδ καὶ τοῦ καθηγητοῦ Χόστετ, ὡς ἦτο ἤδη τοῦ ἰατροῦ Σβαρμεγκρόνα. Μόνον ἡ Κάζα δὲν συνεπάθει πρὸς αὐτόν. Εἶτε διότι εἶχεν ἀπολέσῃ τὴν πανίσχυρον ἐκείνην κυριαρχίαν, ἢ εἶχε μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν τῷ οἴκῳ, εἶτε διότι ἐμνησικακεῖ κατὰ τοῦ Ἐρικ διὰ τοῦς σαρκασμοῦς, λίαν ἀνωδύνους ἄλλως, οὓς ἡ οὖς πριγκιπίσεως ἀγερωχία αὐτῆς εἶχον ἐμπνεύσει εἰς τὸν ἰατρὸν, ἐδείκνυεν ἐπιμόνος εἰς τὸν νεήλυδα περιφρονητικὴν τινα ψυχρότητα, καθ' ἣς οὐδὲν ἠδύνατο νὰ κατισχύσῃ. Εὐτυχῶς σπανίως παρουσιάζοντο περιστάσεις ὅπως δείξῃ τὴν περιφρόνησιν τῆς ταύτης, διότι ὁ Ἐρικ ἦτο κατὰ τὸ πλεῖστον ἢ ἐκτὸς τοῦ οἴκου ἢ κατὰκλειστος ἐν τῷ δωματίῳ αὐτοῦ καὶ μελετῶν.

Τὰ πράγματα λοιπὸν ἐββαίνον ἡρέμα καὶ ὁ καιρὸς παρήρηγο ἄνευ ἀξιοσημειωτῶν γεγονότων. Ἄς ἐπωφεληθῶμεν αὐτῶν ὅπως μετὰ τοῦ ἀναγνωστοῦ διανύσωμεν διετῆς χρονικὸν διάστημα καὶ ἐπαναγάγωμεν αὐτὸν εἰς Νορβῆν.

Τὰ Χριστούγεννα εἶχον ἐπανεῖλθῃ ἤδη τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Ἐρικ. Ἐν πάσῃ τῇ κεντρικῇ καὶ βορείᾳ Εὐρώπῃ ἡ εορτὴ αὕτη πανηγυρίζεται λαμπρῶς κατ' ἔτος. Ἐν Νορβηγίᾳ ἰδίως διαρκεῖ δεκατρεῖς ἡμέρας ὑπὸ τὴν προσωνομίαν *τρεττερ Γιούλε δάγε* (αἱ δεκατρεῖς ἡμέραι τῶν Χριστουγέννων) καὶ χρησιμεύουσιν ὡς ἀφορμὴ πρὸς ἐξαιρετικὰς τέρψεις καὶ διασκεδάσεις. Εἶνε ἡ ἐποχὴ τῶν οἰκογενειακῶν συναναστροφῶν, τῶν γευμάτων καὶ τῶν ἀρχαίων. Τὰ ἐδώδεκα ἀφθονοῦσι καὶ ἐν ταῖς μάλλον πενιχοῦς οἰκίσκοις. Πανταχοῦ ἐπικρατεῖ ἀμέριστος φιλοξενία. Τὸ *Γιούλε δ.δ.* ἦτοι ὁ ζυθὸς τῶν Χριστουγέννων ῥεῖ ἀφθόνως. Ἐκαστος δ' ἐπισκέπτης

γῆς ἀληθῶς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν καὶ ταῖς προσευχαῖς οἱ Χριστοὶ δοξολογοῦσι τὴν μητέρα γῆν ταυτίζοντες αὐτὴν πολλὰς πρὸς τὴν ἁγίαν Παρθένον. Ἡ νέα καὶ ὠραία αὕτη γυνὴ ὑποδύεται πολλάκις τὴν ἱεραὴν ἐν τῇ θρησκευτικῇ λειτουργίᾳ τῶν Χριστῶν, οἵτινες γονυπετοῦντες ἀσπάζονται καὶ δοξάζουσι αὐτήν. Παρατηρητὴς τις περιγράφει τὴν τελετὴν τῆς μεταλήψεως παρὰ τοῖς Χριστοῖς ὡδε: « Ἐκλέγουσι νέαν τινὰ κόρην ὠραίαν, ἣτις λαμπροροῦσα ἄγεται εἰς ὑπόγειον τι οἶκον. Μετὰ μίαν δὲ ὥραν αὕτη ἐξέρχεται φέρουσα σεμνοπρεπῶς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δίσκον περιέχοντα σταφίδα· προσπελάζουσα δὲ πρὸς τοὺς συνθηροισμένους πιστοὺς ψάλλει τρεῖς προσευχὴν τινὰ καὶ διανέμει ὑστερον εἰς ἕκαστον βῆμα σταφίδος, ἣτις ἀναπληροῖ τὸ ἀντίδωρον».

Δυνάμεθα ἐν παρόδῳ νὰ εἰπώμεν, ὅτι ἡ γυνὴ ἐπρωταγωνίστησεν ἐν τῇ κινήσει τῶν ἐν Ῥωσίᾳ αἱρέσεων. Ὑπάρχουσιν αἱρέσεις, ἐν αἷς αἱ γυναῖκες εἶνε πολυπληθέστεραι τῶν ἀνδρῶν· ἄλλοι δὲ ἰδρύθησαν μόνον ὑπὸ γυναικῶν. Ὁ λόγος τούτου εἶνε, ὅτι αἱ γυναῖκες τοῦ λαοῦ δυστυχοῦσαι μᾶλλον ἢ οἱ ἄνδρες ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ οἰκογενεῖᾳ εἶχον εὐλογωτέρας ἐκείνων ἀφορμὰς ἵνα φύγῃσι τὸν κόσμον τοῦτον· πλὴν δὲ τούτου ἡ Ῥωσίς ἔχει εἰς πάντα ἴσην πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτοβουλίαν. Ὅπως ἐν τῇ εὐπαιδευτῷ κοινωνίᾳ, ἡ καθ' ἡμᾶς Ῥωσίς ἀπεδείχθη διακαῆς ὑπέρμαχος τῆς ἐλευθερίας, τῆς παιδείας καὶ τῶν νεωτερισμῶν παρὰ δὲ τῷ λαῷ ἡ γυνὴ μετέσχεν δραστηρίως τῆς θρησκευτικῆς κινήσεως. Ἡ ὁρμὴ αὕτη ἐξερῆν ἰδίᾳ ἐπὶ τινων κρισίμων περιστάσεων τοῦ βίου τῶν Ῥώσων. Οὕτω πρὸ τριάκοντα ἐτῶν λήγοντος τοῦ δουλείου χρόνου ἐν τῇ μέσῃ Ῥωσίᾳ ἀνεφύη εἰς τὰς γυναῖκας δεινὸς θρησκευτικὸς ἐνθουσιασμός. Γυναῖκες τοῦ λαοῦ, πρεσβύτιδες καὶ νεαί, ἐγκατέλιπον τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ ἀπήρχοντο εἰς τὰς ἐρημίας. Ἀπετάσσοντο τῷ γάμῳ, ἀνεγίνωσκον τὸ εὐαγγέλιον, ἐψάλλον ὕμνους θρησκευτικούς, ἀπέτρεπον τοὺς χωρικούς ἀπὸ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, ἐδίδασκον τὰ τέκνα τὴν ἀνίγνωσιν καὶ διένεμον βιβλία παρὰ τῷ λαῷ προπαρσκευάζουσαι τὴν θρησκευτικὴν κίνησιν.

Ἡ αἵρεσις τῶν Χριστῶν ἐγέννησε παντοίους αἱρετιστάς, οἵτινες εἶνε γνωστοὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἀκρωτηριασταί. Οὗτοι ἔχουσι τὰς αὐτὰς ἠθικὰς ἀρχάς, τὰ αὐτὰ δόγματα, τοὺς αὐτοὺς ἐκκλησιαστικούς τύπους καὶ τὸν αὐτὸν μυστηριακὸν χαρακτήρα ὡς οἱ Χριστοὶ. Διαφέρουσι δὲ ἀπ' ἀλλήλων αἱ δύο αὗται αἱρέσεις κατὰ τοῦτο, ὅτι οἱ ἀκρωτηριασταὶ πεπειθότες, ὅτι οὐδὲν παράγγελμα ὅσον αὐστηρὸν καὶ ἂν εἶνε, δύναται νὰ διασώσῃ τὴν ἀσκητικὴν ἀρχὴν καὶ τὴν καθαρότητα τῶν ἡθῶν, οὐδὲ νὰ καταστείλῃ τὰς φυσικὰς χρεῖας τοῦ ἀνθρώπου, καταφεύγουσιν εἰς τὸν ἀκρωτηριασμόν τοῦ σώματος, ἵνα γίνωσιν ἐγκρα-

τεῖς τῆς σαρκὸς καὶ σώσωσι τὴν ψυχὴν αὐτῶν. Μεσοῦσης τῆς ἐνεστώσης ἑκατονταετηρίδος τὸ σύστημα τοῦτο ἔλαβε μεγάλην ἐπίδοσιν. Ἐκατοντάδες χωρικῶν τῆς μέσης Ῥωσίης παρασυρόμενοι ὑπὸ τοῦ θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἠκρωτηρίαζον ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδιά. Προηγίτο δὲ πάντοτε τῆς βιαίας ταύτης πράξεως, ἣτις ἐγένετο ἐπὶ ψυχικῇ σωτηρίᾳ, ἰδιόχουσα τις κατάστασις τῆς ψυχῆς, οἷον ὁ ἄνθρωπος παρεδίδοτο εἰς τὰς προσευχὰς καὶ εἰς τὴν νηστείαν, διετίθετο δυσαρέστως καὶ δυσπίστως πρὸς πάντα τὰ περὶ αὐτῶν, ἐπόθει τέλος τὴν ἐρημίαν καὶ ἐφρόντιζε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τινὰ μονήν.

Ἐν τινι δίκῃ, ἐν ἣ κατηγοροῦντο ἀκρωτηριασταὶ τινες, εἰς τούτων, ὁ χωρικός Βρουμίνης, διηγῆθη πῶς προήχθη νὰ δεχθῆ τὴν ἐκτομήν. Πρῶτον ἤρξατο αἰσθανόμενος κόρον πρὸς τὸ κρέας καὶ ἔζη μεμονωμένος ἐν νηστείᾳ· μετὰ δὲ ταῦτα θελήσας νὰ εἰσέλθῃ εἰς τινὰ μονήν ἐμποδίσθη ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ. Παραδεδομένος δὲ ὅλος εἰς τὸν διαλογισμόν τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας οὐδὲν ἄλλο ὠνειροπόλοι ἢ θυσίας καὶ ἔργα εὐσεβείας. Ἡμέραν τινὰ περιπατῶν ἐν τῷ δάσει εὐρεν ὁδοιπόρον τινὰ, μοναχόν, ὅστις παρεκάλεσε νὰ ὀδηγήσῃ αὐτὸν μέχρι τῆς μεγάλης ὁδοῦ. Καθ' ὁδὸν ὁ Βρουμίνης ἀνεκοίνωσε πρὸς αὐτὸν τὰς θλίψεις αὐτοῦ καὶ τὰ ὠνειροπολήματα. Ὁ ὁδοιπóρος ἀκούσας αὐτοῦ ἐπισταμένως εἶπεν, « Ἄν θέλῃς νὰ σωθῆς, πρέπει ν' ἀποκτείνῃς τὴν σάρκα.» Ὁ Βρουμίνης συνήνεσε τότε νὰ ζητήσῃ ἀπαλλαγὴν διὰ παντός ἀπὸ τῆς σαρκός, ἣτις ἐγένετο ἐμποδὸν τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας. Τότε ὁ μοναχὸς ἐν συνεδίῳ τινὶ τῶν αἱρετιστῶν ἀκρωτηρίασας αὐτὸν ἐγένετο ἄφαντος καὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν αἰματόρροτον καὶ ἀναίσθητον. Ὁ Βρουμίνης κατὰ τὴν πρῶταν μόλις ἠδυνήθη νὰ συνέλθῃ, ἀποκομισθεὶς εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ οἰκίαν· ἐγένετο δὲ τότε φανερόν, ὅτι ὁ αὐτὸς μοναχὸς εἶχεν ἀκρωτηρίασῃ πλείονας τῶν δέκα ὀκτώ, ὧν οἱ πλείστοι ἦσαν παιδιά.

Ἡ αἵρεσις τῶν ἀκρωτηριαστῶν οὕσα ἐκ τῶν μάλιστα ἐπικινδύνων καὶ καταδιωκομένων ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως περιβάλλεται ὑπὸ τοσούτων μυστηρίων ὥστε, ἂν καὶ ὑπάρχῃ ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου καὶ παρέτχεν ἀφορμὴν εἰς πλείστας δίκας, μόλις γινώσκωμεν ἀσαφῆ τινὰ περὶ τῶν δογμάτων καὶ τῆς διαδόσεως αὐτῆς. Ἐπὶ τῶν προσφάτων ἐτῶν συνέβησαν συχναὶ δίκαι πολλαχοῦ τῆς Ῥωσίης κατὰ τῶν αἱρετιστῶν τούτων. Ἐν ἔτει 1868 συνέβη ἐν Μορσάνσκα ἡ διαδόχτος δίκη τοῦ πλουτοῦ ἐμπόρου Πλοτιτζίου, ὅστις εἶχε πολλὴν δύναμιν ἐν τῷ ἐκεῖ δήμῳ. Πλούσιος ὢν οὗτος καὶ εὐήμερος κατὰ τὰς ἐμπορικὰς αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις ἔλεγεν ἑαυτὸν ὀρθόδοξον. Ἰδρυσεν ἐκκλησίαν καὶ ὑποδοῦμεν νοσοκομεῖα καὶ βρεφοκομεῖα

ἀλλ' ἐν τῷ κρυπτῷ ἐκήρυττε τὸν ἀκρωτηριασμόν. Νύκτα τινὰ ἡ ἀστυνομία εἰσελθοῦσα εἰς τὰς πέντε οἰκίας τοῦ Πλοτιτζίου, κειμέναι ἐπὶ τῆς καλλίστης πλατείας τῆς πόλεως, ἀνηρένησεν αὐτὰς μετὰ πολλῆς ἀκριβείας. Εὐρέθησαν ἐν αὐταῖς δύο ἑκατομῦρια φράγκων καὶ συνελήφθησαν τεσσαράκοντα ἄνθρωποι, ὧν ἑνέα γυναῖκες, αἵτινες κατώκουν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πλοτιτζίου καὶ διετηροῦντο ὑπ' αὐτοῦ. Πάντες οὗτοι πλὴν τοῦ Πλοτιτζίου ἦσαν ἐκτομῖαι. Ὑπὸ δὲ τὴν οἰκίαν εὐρέθη εὐρύχωρον κελλᾶριον ἔχον σιδηρᾶν θύραν ἐνθα οἱ προσήλυτοι ἐκόντες ἢ ἄκοντες ἠκρωτηρίαζοντο. Ἐνταῦθα αἱ φωναὶ δὲν ἤκούοντο ὑπὸ τῶν ἐξω, οἱ δὲ ὑπὸ τῶν τραυμάτων ἀποθνήσκοντες ἐθάπτοντο. Ἐν ἔτει 1817 προσήχθησαν εἰς τὸ δικαστήριον τῆς Μόσχας εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἀκρωτηριασταί, ὧν οἱ ἀρχηγοὶ ἦσαν ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου Κουρδίνου. Τῷ δὲ 1876 ἐκλήθησαν εἰς τὸ ἐν Κριμαίᾳ δικαστήριον τῆς Συμφερόπολεως ἑκατὸν τριάκοντα τοιοῦτοι αἱρετισταί, ἐργάται, πλούσιοι ἔμποροι καὶ ἄλλοι τῆς μέσης τάξεως. Οἱ ἡμίσεις τούτων καὶ ἐπέκεινα ἦσαν γυναῖκες, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς παιδιά ἔχοντα ἡλικίαν δέκα καὶ δέκα πέντε ἐτών. Πάντες δὲ κατεδικάσθησαν κατὰ τοὺς Ῥωσικούς νόμους εἰς ὑπερορίαν ἐν τῇ ἀνατολικῇ Σιβηρίᾳ, στερηθέντες πάντων τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν.

Οἱ ἀκρωτηριασταὶ εἶνε πολυπληθεῖς ἐν ταῖς μεγάλας ἐμπορικαῖς ἀγοραῖς, οἷον ἐν Μόσχᾳ, ἐν Πετροπόλει, ἐν Ὀδησσῷ, ἐν Σαρατόβῃ, ἐν Ἰαχού τῆς Βασσαραβίας καὶ ἐν Σιβηρίᾳ, ὅπου ἐξορίζονται μάλιστα ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως. Εἶνε γνωστοὶ διὰ τὰς μεγίστας αὐτῶν περιουσίας, αἱ δὲ μεγάλα πόλεις χρησιμεύουσιν αὐτοῖς ὡς ἐστὶν τοῖς ἐμπορικῶν αὐτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ὡς συναγωγὰ τῶν ἰσχυόντων παρ' αὐτοῖς ἐταίρων καὶ τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν ὀδηγῶν. Οὗτοι ἔρχονται εἰς ἐπιμιξίαν πρὸς τοὺς διεσπαρμένους αὐτῶν θιασώτας, ἀποστέλλουσιν εἰς αὐτοὺς χρηματικὰ βοηθήματα καὶ μανθάνουσι πάντα τὰ εἰς τὴν αἵρεσιν αὐτῶν ἀφορῶντα. Διὰ τοῦτο οἱ ἀκρωτηριασταὶ σπανίως καταφεύγουσιν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, προτιμῶντες ἀντὶ τούτου νὰ μεταχειρίζονται ἰδίους κομιστάς ἐπιστολῶν καὶ παραγγελιῶν, οἵτινες μεταβιβάζουσιν εἰς διαφόρους τόπους, καὶ μεταδίδουσιν ἀπὸ στόματος τὰς ἀναγκαίας ἀγγελίας.

Ἄν καὶ ἔχουσι βελὺν θρησκευτικὸν ἐνθουσιασμόν οἱ ἀκρωτηριασταὶ διαπρέπουσιν ἐπὶ μεγάλῃ δεξιότητι ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ, γινώσκουσι νὰ διευθετῶσι καλῶς τὰ ἴδια αὐτῶν πράγματα καὶ νὰ κερδαίνωσι πλείστα χρήματα διὰ τοῦ ἐμπορίου, εἰς ὃ ἐπιδίδονται ἵνα διαδίδωσι τὴν αἵρεσιν αὐτῶν. Οἱ αἱρετισταὶ δὲ οὗτοι δὲν ἀρκούναι μόνον εἰς θρησκευτικὴν τινὰ καὶ ἠθικὴν διαδοσιν ἣτις δὲν ἔχει ῥοπήν εἰ μὴ εἰς τοὺς ἐνθουσιασμοὺς

ἢ εἰς τοὺς νοσηρῶς διακειμένους, ἀλλὰ πρὸς τῇ ἐπαγγελίᾳ τῆς οὐρανοῦ μακαριότητος μεταχειρίζονται ἐν ἀνάγκῃ καὶ τὴν δωροδοκίαν καὶ τὰς ἀπειλὰς, δὲν ἄκουσι δὲ νὰ καταφεύγῃσιν ἐνίοτε καὶ εἰς τὴν βίαν. Ἐνεκα τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν αὐτῶν ἐπιχειρήσεων δύναται νὰ προσλαμβάνωσι παρ' ἑαυτοῖς πλῆθος ἀπόρων ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν καὶ νὰ προσηλυτίζωσιν αὐτοὺς εἴτε διὰ τῆς βίας εἴτε διὰ τῆς πειθοῦς.

Οἱ ἀκρωτηριασταὶ ἐπιζητοῦσι πρὸ πάντων τὸν προσηλυτισμὸν τῶν παιδιῶν ἐμπνέοντες εἰς αὐτὰ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων τὴν ἀνάγκην τῆς ἐγκρατείας τῶν ἡθῶν. Παρατηρήθη δὲ, ὅτι οὗτοι ἔχουσι μεγίστην δύναμιν παρὰ τοῖς ζηλωταῖς αὐτῶν καθιστῶντες αὐτοὺς οἰονεὶ αὐτόματα ὑποχείρια καὶ καθωσιωμένα εἰς τοὺς ἰδίους αὐτῶν κυρίους. Τὸ ἐπὶ τινὰ χρόνον μετὰ τῶν ἀκρωτηριαστῶν συνοικῆσαν παιδίον ἐμπορεῖται τοσοῦτον βελῶς τοῦ πνεύματος τῆς αἵρέσεως ὥστε οὐδεμίαν νοθεσίαν εἶνε ἱκανὴ ὅπως ἀναγκάσῃ αὐτὸ ν' ἀποκαλύψῃ τοὺς θεσμούς αὐτῆς καὶ νὰ προδώσῃ τοὺς κυρίους αὐτοῦ. Ἐν τῷ δικαστηρίῳ οἱ αἱρετισταὶ οὗτοι ἴστανται ἄνυδοι ἢ δεικνύουσι δεξιότητα ἄξιαν κληθῆναι ἐνθουσιαστῶν. Ἡ δύναμις δὲ τῶν ἀκρωτηριαστῶν εἶνε τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε παιδία δώδεκα ἢ δέκα τεσσάρων ἐτῶν ἠκρωτηρίασθησαν ἀπ' ἐκείνων. Ὁ ἀκρωτηριασμός γίνεται κατὰ διαφόρους τρόπους, οὓς κοίνομεν ἀνακρίων νὰ περιγράψωμεν ἐνταῦθα.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΔΟΜΙΝΙΚΟΣ ΚΙΜΑΡΟΖΑΣ

(Διήγημα γερμανικόν)

Τὴν ἑσπέραν τῆς 30 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1791 τὸ διάσημον θέατρον τῆς Βιέννης εἶχε τόσον πληρωθῆ κόσμον ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε. Ἡ αὐστριακὴ ἀριστοκρατία ἐπλήρου τὰ θεωρεῖα, οἱ πολῖται διεφιλονέικον θέσιν ἐν τῇ πλατείᾳ, ὁ δὲ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῦ φλυαρίων διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐκτακτὸν ἐκείνην πρᾶσταπν. Ὁ αὐτοκράτωρ Λεοπόλδος ἐμελλεν ἐπίσης νὰ ἔλθῃ, δι' ὅλων τῶν θεατῶν τὰ βλέμματα ἐστρέφοντο ὅτε μὲν πρὸς τὸ αὐτοκρατορικὸν θεωρεῖον, ὅτε δὲ πρὸς τὴν σκηνήν, ἣς τὴν αὐλαίαν ἄνυπομόνον νὰ ἴδωσιν αἰρομένην.

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην πρῆστον ἀνετο κατὰ πρῶτην φορὰν νέον μελόδραμα ξένου μουσουργοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε καλέσῃ ἐξ Ἰταλίας καὶ τὸν ὁποῖον εἶχε διορίσῃ ἀρχιμουσικὸν αὐτοῦ.

Ὁ μουσουργὸς οὗτος ἐκαλεῖτο Δομίνικος Κιμαρτζας, τὸ δὲ μελόδραμά του: Ὁ μουσικὸς γάμος. Ἐν τῇ αὐτῇ ὁ ξένος οὗτος ἐθεωρεῖτο ἀνώτερος ὅλων τῶν μουσικῶν, ἀνώτερος μάλιστα τοῦ Μόζαρτ. Ἄλλ' οἱ πλείστοι Βιενναῖοι, παρασυρόμενοι ὑπὸ τῆς ἐμφύτου αὐτῶν καλαισθητικῆς διὰ

τήν μουσικήν καὶ ὑπὸ φιλοπατρίας δὲν πρæδεδόχοντο τὴν κρίσιν ταύτην. Αἱ μουσικαὶ κρίσεις αὐτῶν ἐξεδηλοῦντο εἰς θυμωσμὸν τοῦ Γλύκ, σέβας τοῦ Ἀύδν καὶ ἀγάπην τοῦ Μόζαρτ, ἤθελον δὲ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι νὰ κρίνωσι τὴν ἀξίαν τοῦ ξένου τούτου, ὅστις ἠπέλει νὰ ἀμαυρώσῃ τοὺς δοξασκάντας τὸ γερμανικὸν ἔθνος ἄνδρας. Ἐκ τούτου λοιπὸν ὁρμώμενοι ἐσπευσαν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν πρώτην παράστασιν τοῦ Μουσικοῦ γάμου.

Ὁ αὐτοκράτωρ εἰσῆλθε. Δροσερὰ ὡς ἑαρινὴ αὐρα ἡ εἰσχωγῆ ἀντηγεῖ ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ θεάτρου. Ἡ αὐλαία ἐγείρεται, ὅτε δὲ ἡ νεαρὰ Καρολίνα προχωρεῖ μετὰ τοῦ μουσικοῦ αὐτῆς μνηστήρος, καὶ ἀμφότεροι ἄδουσι τὴν ὠραίαν διωδίαν: Ἀγαπητέ, ἀγαπητέ, μὴ ἀμφιβάλλῃς, πᾶσα πρόληψις ἐξκαλείφεται, καὶ τὰ σκυθρωπὰ πρόσωπα φαιδρύνονται. Ἐπειτα ἔρχεται ὁ πατὴρ Ἰερώνυμος, ὑπερήφανος ἐκ τῆς ἐλπίδος ὅτι θὰ κάμῃ γαμβρόν του πρίγκηπα, καὶ ἄδει τὸ θριαμβευτικὸν του ἔσμα: Ἀκούσατε, ὅλοι ἀκούσατε, εἶτα ἡ ἔρωσα θεῖα Φιδάλμα καὶ ἡ φιλοσκόμμων Ἐλιζέττα καὶ ὁ εὐθύμος κόμης, τότε δὲ φαίνεται ὅτι ἡλικιὰ τις ἀκτὶς ἐπιχύνεται ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας ὄλων. Μειδιάμα εὐχαριστήσεως πλανᾶται ἐπὶ χειλῶν μὴ μειδιασάντων πρὸ πολλοῦ, καὶ πλεῖστοι ἐνθουσιώδεις ὅπαδοί τῆς μουσικῆς τοῦ Μόζαρτ τέρονται, ὡσεὶ νὰ ἤκουον μουσικὴν τοῦ μεγάλου ἐκείνου μελοποιῦ.

Ἄλλ' οὐδεὶς ἀκρατῆς εἶχε τὸσον μαγευθῆ ἐκ τῆς ζωηρᾶς, χαριστάτης καὶ φιλογέλου ἐκείνης μουσικῆς, ὅσον μικρὸσώμος τις ἰσχνὸς ἀνὴρ, φορῶν κοσμίαν φαῖν ἐνδυμασίαν καὶ καθήμενος εἰς τὴν γωνίαν ἐνὸς θεωρείου. Οὗτος μετὰ βαθείας προσοχῆς παρηκολούθει ἐκάστην συμφωνίαν, ἐκάστην μελωδίαν, τὸ δὲ ἀπαστρέπτον βλέμμα του ἐμαρτύρει τρανῶς τὴν κατέχουσαν αὐτὸν συγκίνησιν.

Ὅταν ἡ παράστασις ἔληξε καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἔδωκε τὸ σημεῖον τῶν χειροκροτήσεων αἰτινεῖς ἐξεραράγησαν εὐθὺς εἰς ὄλον τὸ θεάτρον, οὐδεὶς ἐχειροκρότησε μετὰ περισσοτέρας παραφορᾶς μεθ' ὅσης ὁ μικρὸσώμος ἐκείνος ἀνὴρ.

Ὁ ἡγεμὼν ἀνεχώρησε μετὰ τῆς ἀκολουθίας του, τὸ πλῆθος τὸν ἐμιμήθη, μεταξὺ δὲ τῶν φιλομόλπων οἵτινες εἶχον παρασταθῆεῖς τὴν ἐπίσημον ἐκείνην παράστασιν, πλεῖστοι ἔλεγον ὅτι «ἀληθῶς ὁ Ἴταλὸς αὐτὸς εἶναι οἰονεὶ ἀδελφὸς τοῦ ἀγαπητοῦ μας Βόλφγκαν Μόζαρτ.»

Ὁ ἦρωας τῆς ἀξιωμακροῦ τούτης ἐσπέρας ἐκ τῶν τελευταίων ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ θεάτρου ὅπου ἠσθάνθη φλογερωτάτας συγκινήσεις. Καθ' ἣν στιγμὴν διήρχετο τὸν διάδρομον, εὐθα λυχνία τις ἔρριπτεν ἀμυδρὸν μόνον φῶς, περιεπτύχθη τις αἴφνης αὐτὸν καὶ τὸν ἔσφιγγε σπασμωδικῶς.

Ἦτο ὁ μικρὸσώμος ἐκείνος ἀνὴρ ὁ ὁποῖος ἤθελεν οὕτω νὰ τῷ ἐκδηλώσῃ τὸν ἐνθουσιασμὸν του.

— Δὴν δύναμαι νὰ κταστέλω, τῷ εἶπε, τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ σᾶς ἐναγκαλισθῶ· εἶμαι καὶ ἐγὼ ὀλίγον μουσικὸς καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι ἡ μουσικὴ τὴν ὁποίαν ἤκουσα ἀνέβλυσε ἐκ τῆς καρδίας μου καὶ ὅτι τὴν ἔχω συνθέσῃ ἐγὼ ὁ ἴδιος.

— Εὐχαριστῶ! εὐχαριστῶ! Ἄλλὰ ποῖος εἰσθε λοιπὸν; ἀνέκραξεν ὁ νέος ἀρχιμουσικὸς, σύρων τὸν ἄγνωστον θαυμαστὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ὁδόν, καὶ περιέργως ἐξετάζων, εἰς τὴν λάμπην ἐνὸς φανοῦ, ὡχρὸν πρόσωπον καὶ δύο παρδόξους ὀφθαλμούς.

— Βραδύτερον, ἀπεκρίθη ὁ μικρὸσώμος θυμωστικῶς, θὰ μάθετε ποῖος εἶμαι. Εὐαρεστήθητε μόνον, σᾶς παρακαλῶ, νὰ ἐμβῶμεν ἐδῶ εἰς αὐτὸ τὸ καπηλεῖον καὶ νὰ συνομιλήσωμεν ἐπ' ὀλίγας στιγμᾶς. Ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ μάθω τὴν ἱστορίαν σας καθὼς καὶ τὴν τοῦ Μουσικοῦ γάμου.

Οὕτω πως ὁμιλῶν καὶ τερετίζων ἔπειτα ἔσκατον τοῦ νέου μελοδράματος, ὁ ἄγνωστος συμπᾶρεσσε τὸν Κιμαρόζαν. Μετ' ὀλίγον ἀμφότεροι ἐκάθηον εἰς τι ἡσυχον δωμάτιον ἐνὸς καπηλείου ἐμπροσθεν τραπέζης ἐφ' ἧς ὑπῆρχον δύο ποτήρια περιέχοντα ποῦντες, καὶ συνομιλοῦντες ἀμφότεροι οἰκείως.

Βλέπων τις αὐτοὺς οὕτως εὐθύμως καὶ φιλικώτατα συνδιαλεγόμενους θὰ τοὺς ἐξελάμβανεν ὡς ἀδελφούς. Ὁ Ἴταλὸς εἶχεν ὅπως καὶ ὁ νέος φίλος του Γερμανὸς εὐκρινῆ φυσιογνωμίαν, λεπτὰ χαρακτηριστικὰ, κόμην ἐφ' ἧς ἐπιμελῶς ἦτο ἐρριμμένη πικιπάλη, καὶ τὴν αὐτὴν τῶν κινήσεων ζωηρότητα. Ἄλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τούτου διέφερον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἄλλου, διότι τοῦ μὲν Κιμαρόζα ἦσαν μελανοὶ καὶ σπινθηροβολοῦντες, τοῦ δὲ μικρὸσώμου Γερμανοῦ κυανοὶ καὶ γλυκεῖς. Ὑπάρχουσιν ὀφθαλμοὶ παράγοντες ἐφ' ἡμῶν ἀποτέλεσμα ὁμοιον πρὸς ἐκεῖνο τοῦ ἡλίου ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Μέμνονος. Διὰ τοῦ μαγικοῦ αὐτῶν φωτὸς εἰσδύουσιν ἐντὸς τῆς ψυχῆς μας καὶ ἐξεγείρουσι μυστηριώδεις σκέψεις καὶ τερπνάς ἀρμονίας. Εὐτυχῆς ὁ ἐκ Θεοῦ τυχὼν τοιούτων ὀφθαλμῶν! Εὐτυχῆς ὁ θεωρῶν τούτους!

Ὁ μικρὸσώμος ἐκεῖνος ἀνὴρ εἶχε τοιούτους θυμωστικὸς ὀφθαλμούς. Θελεῖς ὑπ' αὐτοῦ ὁ Κιμαρόζας τῷ διηγείτο τὴν ἱστορίαν του, ἱστορίαν ἄλλως παράδοξον.

Εἰς τὸ φαῖδρον αὐτοῦ μελοδράμα Ὁ μουσικὸς γάμος ὁ διάσημος μουσουργὸς πρæνέβλασε τινὰς τῶν θλιβερωτέρων ἀναμνήσεων τῆς νεότητός του, ἔθεσεν ὄνομα βαθύτατα ἐγκεχαρᾶγμένον ἐν τῇ καρδίᾳ του, ἔρριπεν ἀντὶ ἀνθέων τὴν ζωηρὰν μουσικὴν του ἐφ' ἐνὸς τάφου.

Ὁ Δομίνικος Κιμαρόζας, γεννηθεὶς ἐν Νεαπόλει τῷ 1753, ἦτο υἱὸς πτωχοῦ ἐμβαδοποιῦ. Νεαρὸς ἔτι ἐστερήθη τῆς μητρός του, ἥτις τῷ ἀπέκρυπτε τὰς ἀθλιότητας τῆς θέσεως τῆς διὰ τῆς λεπτῆς φιλοστοργίας τῆς ἠναγκασθη ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας νὰ μάθῃ τὴν τέχνην τοῦ ἐμβαδο-

ποιῦ. Ἄλλ' ἐπὶ τσοῦτον ἀδέξιος καὶ βᾶθυμος ἐβᾶν εἰς τὴν τέχνην ταύτην, ὡστε ὁ πατὴρ του ἀπεράσισε νὰ τῷ μάθῃ ἕτερον ἐπάγγελμα, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἔθεσεν ὡς μαθητευόμενον παρὰ τινι πλουσίῳ ἀρτοποιῷ, Ἰερώνυμῳ τὸ ὄνομα.

Ἦτο δεκατετραετής τότε καὶ λίαν ὠραῖος. Ὁ δὲ πανούργος Ἰερώνυμος, βλέπων αὐτὸν τὸσον ὠραῖον καὶ τὸσον βραδινόν, τὸν ἔστειλε νὰ παλῆ εἰς τὰς ὁδοὺς ἄρτους, βέβαιος ὢν ὅτι ἡ ὠραιότης του θὰ προσείλκε πολλὰς πελάτιδας. Ἡ ἰδέα αὕτη ἦτο λίαν εὐτυχῆς, δι' ὃ ὁ πονηρὸς ἀρτοποιὸς ἐδικαιοῦτο νὰ περιμένῃ πολλὰ κέρδη. Δυστυχῶς ὅμως ὁ χαριεὶς αὐτοῦ ἐπίκουρος δὲν εἶχεν ὄρεξιν διὰ τὸ νέον αὐτοῦ ἐπάγγελμα τοῦ ἀρτοποιοῦ ὅπως καὶ διὰ τὸ τοῦ ἐμβαδοποιῦ. Ἀντὶ νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἐπλανᾶτο εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας τῆς Νεαπόλεως, ἐνὶ λόγῳ ὅπου ἤθελεν, ἰστάμενος ὡσάκις ἤκουε κιθαρωδὸν τινα, ἢ μουσικὸν ὄργανον ἦχον τὴν ἔσμα πλάνητος αἰοῦ.

Ὁ Ἰερώνυμος τότε ψευθεὶς τῶν ἐλπίδων του τῷ ἔδωκεν ἕτερον ὑπηρεσίαν· τῷ ἀνέθεσε τὴν καθ' ἐκάστην πρωίαν μεταφορὰν τῶν ἄρτων εἰς τοὺς μεγάλους οἴκους τῆς συνοικίας του. Τὴν ἐργασίαν ταύτην ἀκριβῶς ἔκαμειν, ὁ δὲ φιλάργυρος Ἰερώνυμος καθ' ἐκάστην ἐλάμβανεν ὑλόκληρον τὸ τίμημα αὐτῶν. Ἄλλὰ παρετήρησεν ὅτι ὁ νεαρὸς ὑπάλληλός του ἐβράδυνε πολὺ εἰς τὴν εὐκολον ταύτην διανομήν, δι' ὃ ἠθέλησε νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς βραδύτητος ταύτης.

Πρωῖαν τινὰ τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου, ὁ ἀρτοποιὸς, θέσας ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Δομίνικου τὸ σύνηθες φορτίον του, τὸν ἠκολούθησε κρυφίως. Μετ' ὀλίγον εἶδεν ὅτι εἰσῆλθεν ἐν τινι πλησίον ὁδῷ καὶ συνωμίλει μετὰ τινος βρακενδύτου παιδιοῦ, περιμένοντος αὐτόν.

— Νά, τῷ εἶπε ταχέως ὁ Δομίνικος, πάρε τὸ πρόγευμά μου, νὰ καὶ τὰ ψωμιά ποῦ θὰ μοιράσῃς εἰς τὰ σπίτια ποῦ σοῦ ἔδειξα. Πάρε τὰ χρήματα καὶ φέρε μου τα.

Ὁ παῖς ἀπῆλθεν, ὁ δὲ Δομίνικος διηυθύνθη πρὸς ἕτερον μέρος καὶ εἰσῆλθεν εἰς τινα μεγάλην οἰκίαν. Ὁ ἀρτοποιὸς ὤρμησε κατόπιν του.

— Ποῖος κάθηται ἐδῶ; ἠρώτησε λαζαρόνον καθήμενον ὀκλαδὸν πλησίον τῆς θύρας.

— Ὁ κύριος Ἀπρίλης, ὁ περίφημος τραγουδιστής.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούετο ἀρμονικωτάτη γυναικεῖα φωνή.

Κατὰ τὴν πρωῖνήν ἐκείνην ὦραν νεανὶς διακεκριμένης οἰκογενεῖας ἤρχετο ἐκ τοῦ κομποῦ μεγάρου τῆς, ὀδηγομένη ὑπὸ τῆς θεῖας τῆς ἴνα ἀκούσῃ μαθήματα παρὰ τοῦ διατήμου Ἀπρίλη. Δεκαπενταετὶς μόλις, ὀρφανή, πλουσία, εὐφυής, χαριστάτη καὶ ὠραιότατη, ἡ κόμησσα Καρολίνα περιεκυλαῦτο ὑπὸ πληθῆος λατρευτῶν,

τοὺς ὁποίους γελῶσα ἀπεμάκρυνεν ἀπ' αὐτῆς. Εἰς μόνος συγγενῆς τῆς, πλήρης φιλοφρονησῶν καὶ ἐπιτηδεύσεων, εἶχε τὸ προνόμιον νὰ κάθηται ὀλίγας στιγμᾶς πλησίον τῆς καθ' ἑαυτὴν. Τῇ προσέφερεν ἀνθοδέσμη, ἠσπάζετο μετὰ σεβασμοῦ τὴν χεῖρά τῆς, ἐκείνη δὲ ἀνυπομόνῃ· μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς του, διότι ἀπεστρέφετο ἀντὶ καταναγκασμὸν καὶ ἠξίου νὰ ἀφήνται ἐκεῖ ἔρα εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τῆς. Ἐν τῇ ἀσπῆξ ἄλλ' ἡ ζωηρὰ καὶ φιλοπαίγμωνι συγγένεις δὲ ἰδιοτρόπων ὀλίγον εὐθυμῆ αὐτῆς, μεγάλως ἠρέσκετο νὰ πᾶζῃ μετὰ τῆς εὐειδοῦς θαλαμηπόλου τῆς Ἐλιζέττας, νὰ τρέχῃ εἰς τὸν κήπον ὡς παιδίον, ἐνίστε δὲ νὰ ἐξέρχεται τὸ ἐσπέρας μετημφιεσμένη μετ' ἐνὸς ὑπηρετοῦ καὶ νὰ πλανᾶται τῆδε κῆκείσε ἀνά τὰς ὁδοὺς, καί τοι ἦτο τὸσον δειλή, ὡστε ἐτρόμαζεν ἂν ἤκουε πλησίον τῆς τραχεῖαν φωνήν.

Ἡ θεῖα τῆς κόμησσα Φιδάλμα ἐπεθύμει νὰ συναινέσῃ τέλος νὰ ἐκλέξῃ ἡ ἀνεψιὰ τῆς σύζυγον μετὰ τῶν πολυαριθμῶν μνηστήρων τῆς, ἀλλ' οὐδαμῶς ἐπεθύμει νὰ τῇ ἐπιβάλλῃ τὴν θέλησιν τῆς, οὐδαμῶς ἐπίσης ἠνώχλει ταύτην καὶ τούναντιον ἐγέλα δι' ὅτι αὕτη ἐκάλει χαριστάτα ἐπινοήματα καὶ ἰδιοτροπίας τῆς φιλάτης αὐτῇ ἀνεψιάς. Ἡ δὲ Καρολίνα τὴν ἠγάπα ὅπως ἠγάπα πάντα μὴ ἐμποδίζοντα τὴν ἐλευθερίαν τῆς μόνος ὁ διδάσκαλός τῆς Ἀπρίλης ἐξῆσκει ἐπ' αὐτῆς ἀληθῆ ἐπίδρασιν.

Τὴν φωνὴν τῆς χαριστάτης ταύτης νεανίδος ἤρχετο ἐκάστην πρωῖαν ἀπὸ τεσσάρων μηνῶν ν' ἀκούῃ ὁ Κιμαρόζας. Εὐρίσκετο γονυπετῆς ἐπὶ τοῦ μεσοβάθρου τῆς κλίμακος, τὸ οὖς ἔχων κεκολλημένον εἰς τὴν θύραν, ἀκίνητος καὶ σιωπηλός. Ὅτε τὸ μάθημα ἐτελείωνεν, ἐκρύπτετο ὀπισθεν μίαν στήλης, θεώρει τὴν φιλογέλων κόμησσαν ἐπιβαίνουσαν τῆς ἀμαξῆς, ἔπειτα δὲ ἔτρεχεν εἰς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ πρὸς συνάντησιν τοῦ παραγγελιοδόχου του, ὅστις τῷ ἔδιδε τὸ κἀνίστρον καὶ τὰ χρήματα καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Ἄλλὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ κύριός του τὸν ἠκολούθησε, τὰ πράγματα δὲν συνέβησαν ἐν τῇ αὐτῇ τάξει καὶ ἡσυχίᾳ. Μόλις ὁ δυστυχῆς Δομίνικος ἐγονυπέτησεν εἰς τὴν συνήθη του θέσιν, ὁ ἀρτοποιὸς μακίωδης ὤρμησε ἐπ' αὐτοῦ, τὸν ὤθησε δὲ μετὰ τσοαύτης βίας ἐπὶ τῆς θύρας, ὡστε ἡ θύρα αὕτη ἠνεώχθη καὶ ὁ Δομίνικος ἐκυλίσθη εἰς τοὺς πόδας τῆς Καρολίνας. Φαντάσθητε τὴν ὑπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρτοποιοῦ γενομένην σκηνὴν κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν· ὁ ἐνδοξὸς αἰοδὸς Ἀπρίλης ὄρθιος μετὰ μεγαλοπρεποῦς ἀγανακτήσεως, ἡ κόμησσα Φιδάλμα βρηγνύουσα κραυγὴν φρίκης καὶ πίπτουσα ἐπὶ ἀνακλίντρον, ἡ δὲ χαριστάτη ἀνεψιὰ αὐτῆς ἐντρομος ἀλλ' εὐμενῶς θεωροῦσα τὸ ἐνώπιόν τῆς προσπεσόν ὡ-

ραϊόν μειράκιον, καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς εἰκόνας ἡ ἐκ-
πληκτος Ἰερώνυμος.

Ὁ Κιμαρόζας ἠγέρθη καὶ ἐλάλησεν ἐνθουσιω-
δῶς περὶ τοῦ πάθους του πρὸς τὴν μουσικὴν,
εἶπεν ὅτι ἤθελε νὰ γίνῃ ὑπέρβητος τοῦ κυρίου Ἀ-
πρίλη, ἐὰν ὁ διάσημος διδάσκαλος ἤθελε τῷ ἐ-
πιτρέψῃ μόνον νὰ παρίσταται ἐνίοτε εἰς τὰ μα-
θήματά του.

Συγκινηθεὶς ὑπὸ τῆς ἀφελούς καὶ εἰλικρινούς,
τρυφῆς ἐπιεικῆς ὁ Ἀπρίλης προσενεγκῶν γεν-
ναίαν ἀποζημίωσιν εἰς τὸν ἀρτοποιόν, κατέπει-
σεν αὐτὸν νὰ τῷ παραχωρήσῃ τὸν νέον μαθη-
τευμένον του. Ἐν τῇ ὑπερβολῇ τῆς χαρᾶς του,
ὁ Κιμαρόζας ἐδράξατο τῆς χειρὸς τῆς Καρολίνας
καὶ τὴν ἠσπάρθη ἐπιχαίρων, ἡ δὲ κόμησσα Φι-
δάλμα, ἥτις κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐνόμισε
πρέπειον νὰ θέσῃ πέρας εἰς τὴν λιποθυμίαν τῆς,
παρετήρησεν ἐπὶ τῶν παρεῶν τῆς ἀνεψιῆς τῆς
ἐρυθμῆς, τὸ ὅποιον οὐδέποτε εἶχεν ἰδῆ τόσον
σφοδρόν.

(Ἐπιτελεῖ τὸ τέλος).

(Μετὰρ. Γ. Α. Βυλαβάνη).

ΑΝΘΟΚΟΜΙΑ

Τὸ πότισμα τῶν ἐν ταῖς αἰθούσαις φυτῶν.

Εἰς πάντας εἶνε γνωστὸν ὅτι πρὸς ἀνάπτυξιν
τῶν φυτῶν καὶ ἐπίδοσιν ἀπαιτεῖται θεραπεία
αὐτῶν ἐπιμελῆς καὶ ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βλάσεων
στηριζομένη, καὶ ὅτι καὶ τὰ φυτὰ τὰ ἐντὸς τῶν
αἰθουσῶν ἡμῶν θεραπεύμενα, ὅπως αὐξάνονται
ὕγιη καὶ σφριγῶντα, ἔχουσι ἀνάγκη ἀέρος κα-
θαροῦ, ὕδατος ἐπαρκούς, τροφῆς ἀπὸ τῶν ἀλά-
των τοῦ ἐδάφους καὶ φωτὸς ἰκανοῦ.

Ἄλλ' οἱ βροὶ οὗτοι τῆς αὐξήσεως παρεμειλοῦν-
ται συχνάκις ὑπὸ τῶν πολλῶν, ἰδίως δὲ ὡς πρὸς
τὸ πότισμα τῶν φυτῶν. Τούτου ἕνεκα θέλομεν
ἀναγράψαι ἐνταῦθα κανόνας τινάς, οὓς ἔχων τις
ὑπ' ὄψιν καὶ ἀκολουθῶν κατὰ γράμμα θέλει ἀπο-
φύγει τὰ ἐκ τοῦ μὴ ἰκανοῦ ἢ κακοῦ ποτίσματος
κακὰ.

Καὶ ἐν πρώτοις δεῖν νὰ ἐξετάζηται τὸ ὕδωρ,
δι' οὗ ποτίζομεν φυτὸν τι. Ὑδὼρ περιέχον ἄρθη-
να ἄλατα τιτάνου, οἷον τὸ ἡμέτερον ἐν Ἀθήναις,
εἶνε ἀπορριπτόν. Πρὸς διόρθωσιν τοῦ κακοῦ ἀ-
φίνομεν αὐτὸ ἰσάμενον ἐν μεγάλοις πίθαις ἢ βα-
ρελίοις ἄνοικτοῖς ἐφ' ἰκανὸν χρόνον, προσθέτοντες
ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καλιχάριον μέγα ποτάσης.
Καταλληλότατον πρὸς ποτισμὸν τῶν ἀνθέων τῶν
αἰθουσῶν εἶνε τὸ ὕδωρ τῶν ἀποπλυμάτων τοῦ
μαγειρείου, οὐ μόνον διότι περιέχει θεραπευτικὰ τι-
νας οὐσίας, χρησίμους εἰς τὰ φυτὰ, ἀλλὰ καὶ διότι
διὰ τοῦ βρασμοῦ ἐγένετο καλλίτερον τοῦ φρεα-
τίου, καθιζήσαντων τῶν τιτανωδῶν ἀλάτων. Τὸ
ὕδωρ τοῦτο δεῖν νὰ μὴ περιέχῃ ἀρθάνους λιπα-
ράς ἢ ἐλαϊώδεις οὐσίας.

Τὸ ὕδωρ τῶν φρεάτων δύναται καὶ ἄλλως νὰ
γείνη ἐπιβλαβὲς εἰς τὰ ἐν γαστρικῇ θεραπευόμενα
φυτὰ, ἕνεκα τῆς θερμοκρασίας. Ἐκ πείρας δὲ
εἶνε γνωστὸν ὅτι τὸ ὕδωρ πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν
μέσθην θερμοκρασίαν τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ ὑπάρ-
χουσι τὰ φυτὰ. Ὅσα τὸ φυτὸν αὐξάνεται τα-
χύτερον καὶ ἐπιδίδει εἰς βλάστησιν κραταιότερον,
τότω ἡ διαφορά τῆς θερμοκρασίας τοῦ ὕδατος εἶνε
ἐπιβλαβεστέρα. Καταλληλότατον δὲ εἶνε τὸ ὕ-
δωρ ὅταν ὑπερβαίῃ κατὰ τι τὴν θερμοκρασίαν
τοῦ δωματίου· ἐὰν δὲ πρόκειται νὰ ἐπιταχύνω-
μεν τὴν ἐκπτυξιν τῶν βλαστῶν ἢ νὰ προκαλέσω-
μεν πρωϊμώτερον τὴν ἐξάνθησιν, ἡ θερμοκρασία
αὐτοῦ δύναται νὰ εἶνε ἀνωτέρα τῶν 10—15 βαθ-
μῶν ἢ καὶ ἐτι πλεον.

Ὡς πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ ὕδατος ὀδηγεῖ
ἡμᾶς πάντοτε ἡ φύσις αὐτῆ τοῦ θεραπευομένου
φυτοῦ. Διότι τινὰ μὲν τῶν φυτῶν εἶνε ἐνυδρόβια,
ζῶντα ὑπὸ τὸ ὕδωρ καὶ ἔχοντα φύλλα ἐπιπλέον-
τα τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, ἄλλα δὲ εἶνε φί-
λυδρα, ζῶντα ἐν τοποῖς ἐνίκοις καὶ ὑδρηλοῖς. Τὰ
θεραπεύμενα ὅμως συνήθως ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν
ἡμῶν εἶνε τὰ πλείστα φυτὰ ἀναπτυσσόμενα εἰς
τὸ κοινὸν χῶμα, ὅταν τοῦτο περιέχῃ ὀρισμένον
ποσὸν ὕδατος. Ἐὰν τὰ φυτὰ τῶν γαστρῶν ἐβύ-
θιζον τὰς ρίζας τῶν ἐντὸς λίαν ὑγρᾶς γῆς, ἐν ἣ
τὸ ὕδωρ μένει στάσιμον, ἤθελον ξηρανθῆ, διότι ἡ
ὕγρασις γεννᾷ ὀξὴ ἐπιβλαβῆ εἰς τὰς ρίζας καὶ
ἐμποδίζει τὴν εἰσθυσιν τοῦ ἀέρος ἐντὸς τοῦ ἐδά-
φους καὶ τὴν κοινωνίαν αὐτοῦ μετὰ τῶν ριζῶν,
καθιστᾷ δὲ ἀδύνατον καὶ τὴν θρέψιν τῶν φυτῶν
ἕνεκα τῆς παρεκωλύσεως τῶν ὀρισμένων συνθέ-
σεων καὶ ἀποσυνθέσεων ἐντὸς τοῦ χῶματος.

Τὰ ὑπαίθρια φυτὰ, τὰ φυόμενα ἐπὶ τῶν ἀ-
γρῶν, ἐν ξηρασίᾳ, δύνανται καὶ ἔχουσι τὴν τά-
σιν νὰ εἰσδύωσι διὰ τῶν ριζῶν αὐτῶν εἰς βαθύ-
τατα στρώματα τοῦ ἐδάφους ἢ πλαγίως εἰς μέρη
ὑδρηλότερα καὶ εὐρίσκουσιν οὕτω τὴν ἀρκούσαν
ὕγρασίαν. Ἄλλ' εἰς τὰ φυτὰ τῶν γαστρῶν αἱ
ρίζαι δὲν δύνανται νὰ ἐκταθῶσιν εἰς μεγάλην ἀ-
πόστασιν, τούτου δὲ ἕνεκα ἀνάγκη νὰ παρέσχω-
μεν αὐταῖς τὸ ἀναγκαῖον ὕδωρ διὰ ποτίσματος.
Ὅσα δὲ μᾶλλον φυτὸν τι ἔχει ἀνάγκη ὕδατος
ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ, τόσω κραταιότερον
βλαττάνει ποτίζομενον. Ἐνταῦθα ὅμως γεννᾷται
τὸ ζήτημα ποσῆς πρέπει νὰ ποτίζομεν φυτὸν
τι καὶ πῶς ποσότητα ὕδατος πρέπει νὰ χύνωμεν
ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐπιθέσωμεν ὅτι τὴν πρωίαν ταύτην ἐποτί-
σμεν καλῶς φυτὸν τι τοῦ δωματίου. Περὶ τὴν
μεσημβρίαν ἢ ἐπιφάνειαν τοῦ χῶματος τῆς γά-
στρας φάνεται ξηρὰ, καὶ εἶνε ὄντως, διότι τὸ
εἰς ἐπιπολῆς ὕδωρ ἐξητμίσθη ἕνεκα τῆς θερμο-
κρασίας τοῦ δωματίου. Περὶ τὰς ρίζας ὅμως ὑ-
πάρχει εἰσέτι ἀρκετὴ ὕγρασις, ὅπως διαλύη τὰς
ἐν τῷ χῶματι διαλελυμένας τροφὰς καὶ παρέχῃ

εἰς τὸ φυτὸν τὸ διὰ τῆς διηνηκούσας ἐξατμίσεως
τῶν φύλλων ἀδικαίως ἐκλιπνόμενον ὕδωρ.
Ἄλλ' ὅμως εἰσέτι δὲν δύναται νὰ εἰσδύῃ μέχρι
τῶν ριζῶν. Ἐὰν δὲ ἀπατώμενοι ἐκ τῆς ξηρᾶς
ἐπιφανείας τοῦ χῶματος τῆς γαστρῆς, ἐπιχύ-
σωμεν νέον ὕδωρ, τοῦτο λιμνάζει, οὕτως εἶπεν,
ὑπὸ τὸ φυτὸν, φυσικῶς δὲ καὶ χημικῶς τὸ χῶμα
καθίσταται ἀκατάλληλον πρὸς θρέψιν, αἱ ρίζαι
ἀσθενοῦσι καὶ σήπονται, ὅλη δὲ ἡ κατάστασις τοῦ
φυτοῦ διαταράσσεται.

Ἐπίσης βλάπτομεν τὸ φυτὸν ποτίζοντες αὐτὸ
σπανιώτερον ἢ ἐπιχέοντες ὀλιγώτερον τοῦ δεόντος
ὕδατος· διότι οὕτω αἱ θεραπευτικαὶ οὐσίαι τοῦ χῶμα-
τος δὲν διακλύονται ἀνεῦ ὕδατος, τὸ φυτὸν πεινᾷ,
αἱ ἀρτηριεῖς λεπτότατοι ρίζαι θνήσκουσιν, ὅλα
αἱ λειτουργίαι τῆς ζωῆς τοῦ φυτοῦ μένουσι στά-
σιμοι, ἐπέρχεται δὲ νόσος, καὶ τέλος θάνατος.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν κακῶν τούτων ἀνάγκη νὰ
ὀδηγήσῃ ἡμᾶς ἡ παρατήρησις, διότι δὲν εἶνε
δυνατὸν νὰ δοθῇ συνταγὴ τις τῆς ποσότητος τοῦ
ὕδατος, ὅπως ἐφαρμόζωμεν τρυφὴν εἰς ἕκαστον
φυτὸν. Διότι ἡ ποσότης τοῦ ὕδατος ἔχει εὐθὺν
λόγον πρὸς τὴν κατανάλωσιν, αὕτη δὲ πάλιν
ἐξαρτᾷται ἐκ πολλῶν ἄλλων λόγων, οἷον ἐκ τοῦ
εἶδους τοῦ φυτοῦ, ἐκ τοῦ σταδίου τῆς ἀναπτύξεως
ἐν ἣ τοῦτο εὐρίσκεται, ἐκ τῆς ποιότητος τῆς γῆς,
τοῦ μεγέθους τῆς γαστρῆς, τῆς θερμοκρασίας
τῆς ἀτμοσφαιρῆς, καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων λόγων.
Ὡς ὀδηγὸς κατὰ τὸν ποτισμὸν τῶν γαστρῶν ἔστω
ὁ ἐξῆς κανὼν: ἀσάκις ποτίζεις, χύνε πάντοτε
ἐπὶ τοσοῦτον ὕδωρ μέχρις οὗ τοῦτο ἐξέλθῃ διὰ
τῆς κάτω ὀπῆς τοῦ ἀγγείου καὶ ἐκχυθῇ ἐντὸς τοῦ
ὑποδοχείου (τοῦ ὑπὸ τὴν γάστραν πινακίου). »
Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ὕδωρ διέρχεται ἐνίοτε διὰ τῶν
ἐλαφρῶν γαιῶν χωρὶς νὰ διαποτίσῃ ὅλον τὸ
χῶμα τῆς γαστρῆς, καλὸν εἶνε τὸ ἐκχυόμενον
ὕδωρ νὰ μένῃ ὥρας τινὰς ἐντὸς τοῦ ὑποδοχείου,
ὅπως ἀνέλθῃ ἡ ἐλλείπουσα αὐτοῦ ποσότης εἰς
τὸ χῶμα. Τὸ ὑπόλοιπον ὕδωρ τοῦ ὑποδοχείου
χύνομεν ὡς περιττόν.

Φιλανθεῖς τινες ἀντὶ νὰ ρίπτωσι τὸ ὕδωρ ἐκ
τῶν ἄνω χέουσιν αὐτὸ ἐν πρώτοις εἰς τὸν ὑπο-
δοχέα, οὕτω δὲ τὸ χῶμα καὶ τὸ φυτὸν παρα-
λαμβάνουσιν ἐκ τῶν κάτω τὴν ἐπαρκῆ αὐτοῦ πο-
σότητα. Ἀλλὰ ἡ μέθοδος αὕτη ἔχει τὰ αὐτὰ
κακὰ ὡς ἂν ἐποτίζαμεν τὸ φυτὸν ἐκ τῶν ἄνω
συχνὰ καὶ διὰ πολλοῦ ὕδατος.

Ὅτι τὸ χῶμα εἶνε ἰκανῶς ξηρὸν καὶ ὅτι τὸ
φυτὸν ἔχει ἀνάγκη ὕδατος ἀναγνωρίζομεν ἐκ
τοῦ ἀνοικτοτέρου χῶματος, ὅπερ προσλαμβάνει
τὸ χῶμα τῆς γαστρῆς, ἐκ τῆς ἐλαφρότητος αὐ-
τῆς, καὶ ἐκ τοῦ μικροῦ βαθμοῦ μακρᾶς τῶν
φύλλων καὶ τῶν τρυφερῶν βλαστῶν. Τὴν ἀνάγκη
ποτίσματος διαγιγνώσκουμεν καὶ ἂν εἰσαχθ-
ωμεν τὸν δάκτυλον ἐντὸς τοῦ χῶματος εἰς βά-
θος μέχρι 2 1/2 ἐκταστῶν τοῦ μέτρου. Μικρὰ

ἄσκησις καὶ σύγκρισις δύο φυτῶν, τοῦ μὲν ἐν
ὕγρᾳ γῆ, τοῦ δὲ ἐν ξηρᾳ, διδάσκει ἡμᾶς εὐχε-
ρῶς τὰς διακρίσεις ταύτας.

Τις δὲ δὲν παρετήρησε πῶς καταφανῶς ἐκ-
δηλοῦται ὑπὸ τῶν ξυλωδῶν δένδρων καὶ θά-
μνων καὶ ὑπὸ τῶν ποσῶν λαχάνων καὶ χόρτων
ἡ ἐλλείψις τοῦ ὕδατος ἐξ ἧς πάσχουσι τὰ ἐν
ὑπαίθρῳ φυτὰ μετὰ μακρὰν ξηρασίαν. Τὰ ἄνθη
κλίνουσι τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν γῆν, τὰ φύλλα
καὶ οἱ τρυφεροὶ κλώνες κρέμονται χαλαρῶς πρὸς
τὰ κάτω, ἐκλείπει δὲ καὶ ἡ ζωηρότης καὶ ἡ ὡ-
πότης τοῦ χῶματος τῶν ἀνθέων καὶ τῶν φύλ-
λων τῆς κόμης· τὰ φυτὰ διψῶσιν. Ὅμως τὸ αὐ-
τὸ, καὶ μάλιστα ἐτι καταφανέστερον, συμβαίνει
καὶ εἰς τὰ φυτὰ τῶν ἡμετέρων αἰθουσῶν, καθόσον
ἡ ἀπάτμισις τοῦ ὕδατος ἐν τῷ μικρῷ χώρῳ τῆς
γαστρῆς τιλεῖται ταχύτερον ἐν τῇ ξηρᾳ ἀτμο-
σφαιρῇ τῆς αἰθούσης ἢ ἐν ὑπαίθρῳ. Τὰ φυτὰ ἐπο-
μένως μακρύνονται ταχύτερον καὶ πρωϊμώτερον.

Ὅπως ποτίσωμεν τὰ ἄνθη, δὲν πρέπει νὰ
περιμένωμεν τὸν ἐντελῆ αὐτῶν μακρᾶσμόν. Ποσῶς
δὲ δὲν δικαιοῦται τοῦ ὀνόματος τοῦ φιλανθοῦς ὁ
λαμβάνων τὸ ποτιστήριον μόνον ὅταν τὰ φυτὰ
αὐτοῦ κῆνται μεμακρῆμένα καὶ καταπεπτωκότα.
Εἶνε δὲ προτιμότερον νὰ ποτίζονται τὰ φυτὰ
μικρὸν τι ὑπὲρ τὸ μέτρον, ὅταν ταῦτα εἶνε ὕγιη
καὶ τὸ ὕδωρ διέρχεται ταχέως διὰ τοῦ χῶμα-
τος καὶ δὲν μένει στάσιμον ἐντὸς τοῦ ὑποδοχείου,
παρὰ νὰ διψῶσι καὶ μένωσι μακρὸν χρόνον ἀνεῦ
ὕδατος.

Ἀνακεφαλιοῦντες τὰ μέχρι τοῦδε εἰρημένα
συνάγομεν τοὺς ἐξῆς κανόνας τοῦ ποτίσματος.

Κατάλληλον πρὸς ποτισμὸν εἶνε τὸ ὕδωρ τῆς
βροχῆς ἢ τὸ ποτάμιον, ἀπορριπτόν δὲ τὸ σκληρὸν
καὶ ἀλατωδες.

Ἡ θερμοκρασία τοῦ ὕδατος ἔστω ἡ τοῦ δωμα-
τίου ἢ ἀνωτέρα.

Πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀνάγκης πρὸς ποτισμὸν
ἐκτὸς τῆς ξηρασίας τοῦ χῶματος, σαφὲς σημεῖον
ἔστω ὁ μακρᾶσμός καὶ ἡ χαλάρωσις τῶν φύλλων.

Τὸ χῶμα, ἐν ᾧ τὸ φυτὸν, δεῖν νὰ διαπερᾷται
ταχέως ὑπὸ τοῦ ὕδατος καὶ νὰ διαποτίζηται ὁ-
μαλῶς καὶ ἐξίσου.

Ποτίζον τὸ μὲν ἔαρ καὶ θέρος ἐν καιρῷ ἐσπέ-
ρας, τὸ δὲ φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα ἐν καιρῷ
πρωίας.

Τὰ σφριγῶντα φυτὰ ἔχουσι ἀνάγκην μείζονος
ποσότητος ὕδατος.

Ὅσα ὑψηλότερα ἢ θερμοκρασία τῆς ἀτμο-
σφαιρῆς τόσω συχνότερος ὁ ποτισμός.

Ὅσα μικρότερα αἱ γαστρῆς τόσω συχνότερα
ἢ ἀνάγκη τοῦ ὕδατος.

Βαρύ, συμπυκνῆς, χῶμα, ξηραίνεται δυσκολώ-
τερον. Ἐνεκεν τούτου δεῖν νὰ ποτίζονται σπα-
νωώτερον τὰ ἐν τοιοῦτῳ χῶματι πεφυτευμένα
φυτὰ.

Οὕτως οἱ νέοι προτιμῶσι τὸν διὰ πνιγμοῦ, τὸν διὰ δηλητηρίου καὶ τὸν διὰ πυροβολισμοῦ ἐκούσιον θάνατον καὶ ὑπὸ τῶν ἐπαγγελματίων δ' ἐπιηράζεται ἡ ἐκλογή τῆς μεθόδου, καθ' ὅσον οἱ ἄνδρες ποιοῦνται κατὰ προτίμησιν χρῆσιν τῶν τῆς τέχνης αὐτῶν ὀργάνων πρὸς αὐτοκτονίαν. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιχρῆς, καθ' ὅσον οἱ δυστυχεῖς ἀποφεύγουσι τὸν πνιγμὸν κατὰ τοὺς ψυχροὺς τοῦ ἔτους μῆνας.

B.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας ἔλαβεν ἐκ Μανδχλάης παρὰδοξον δῶρον ἢ λάφυρον, σταλὲν αὐτῇ ὑπὸ τοῦ κατακτησαντος τὸ βασιλεῖον τῆς Βίρμας στρατηγοῦ Πρενδεργάστ. Εἶναι δὲ τοῦτο ἐπιχρῆσον χαλκοῦ τηλεβόλον μετὰ τοῦ ἐπιχρῆστου ἐπίσης ξυλίνου κιλλίθου αὐτοῦ, ὅπερ ὁ ἐκθρονισθεὶς βασιλεὺς τῆς Βίρμας Θεῖδῶ εἶχεν ὡς ὄπλον καὶ ὡς μαντεῖον ἅμα. Ὁσάκις ἐπρόκειτο νὰ κηρύξῃ πόλεμον, διέτασεν ὁ βασιλεὺς ἕνα ἱερέα νὰ ἐγγύσῃ φιάλην οἴνου εἰς τὸν σωλῆνα τοῦ τηλεβόλου ἂν ὁ οἶνος ἔμενεν ἐν τῷ σωλῆνι ἦτο ἀσφαλῆς οἰωνὸς νίκης, ἂν ἐκύνετο κατὰ γῆς προσημύνην ἦταν. Καὶ πρὸ τῆς τελευταίας ἐκστρατείας κατὰ τῶν Ἀγγλων, ἠτίς ἐπήνεγκε τὸν ὄλεθρον αὐτοῦ, λέγεται ὅτι ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τῆς Βίρμας τὸ τηλεβόλον, καὶ ὅτι λίαν συντεπὲς ἐχρησιμοδότησε τοῦτο νὰ μὴ ἐπιχειρήσῃ τὸν πόλεμον. Ἀλλ' ὑπέκρινεν εἰς τὰς προτροπὰς τῆς μιζάνγλου συζύγου του παρήκουσε τὸ μαντεῖον καὶ ἀπώλεσε τὸν θρόνον.

Ἐν τινι τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τῆς Γεωγραφικῆς ἑταιρίας γενομένου λόγου περὶ τῶν ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὠκεανῷ ρευμάτων καὶ περὶ τῆς ἐπιηρείας αὐτῶν εἰς τὴν ναυτιλίαν, εἰς τῶν ἑταίρων ὑπέμνησε γεγονὸς μαρτυροῦν ἀριδύλως τὴν ἐπιηρείαν ταύτην. Ἐν ἔτει 1731 ἀνάκτιον τι, φέρον φορτίον οἴνου, ἐκπεύσαν ἐκ Τενερίφης τῶν Καναρίων νήσων ὅπως μεταβῆ εἰς Πάλμαν, παρεκλυσθὲν ὑπὸ τῶν ρευμάτων ἐφθασε μετὰ πολυήμερον διάπλουν εἰς λιμένα τινὰ τῶν Ἀντιλλῶν νήσων. Ἐπειδὴ ἡ προμήθεια τῶν ζωοτροφῶν μόνον διὰ πέντε ἢ ἕξ ἡμέρας ἐπάρκει, τὸν ἐπιλοιπον χρόνον τὸ πληρωμα συντηρήθη εἰς τὴν ζωὴν, πίνον οἶνον ἐκ τοῦ φορτίου. Τὸ γεγονός τοῦτο ἀποδεικνύει πρὸς τοὺς ἄλλους πιθανὴν τὴν γνώμην τῶν ὑποστηρίζοντων ὅτι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους οἱ ἐν Διούη Φοινίκης εἶχον ἀνακαλύψῃ τὴν Ἀμερικὴν καὶ συνδέσῃ ἐμπορικὰς σχέσεις πρὸς τοὺς κατοικοὺς τῆς χώρας ταύτης.

Θανόντος τοῦ Γαμβέττα ἐξήχθη ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ καὶ παρεδόθη εἰς διακεκριμένους ἀνθρωπολόγους πρὸς μελέτην. Τὰ πορίσματα τῆς μελέτης ταύτης ἐδημοσιεύθησαν ἐσχάτως μόλις. Κατὰ ταῦτα τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ Γαμβέττα ἦτο ἐλάχιστον, 1160 γραμμαρίων μόλις, ἦτο: 360 δράμις περίπου. Οὐχ ἦτον, ὡς παρετήρησεν ὁ καθηγητὴς Δυδάλ ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς Ἀνθρωπολογικῆς ἑταιρίας τῆς 18 Μαρτίου, τὸ σχῆμα αὐτοῦ ἦτο ὡρσιον καὶ κωνοκώτατον ἄξιον δὲ σημειώσεως εἶναι ὅτι ὁ τρίτος με-

τωπιαῖος λοβὸς αὐτοῦ ἦν ἐκτάκτως ἀνεπτυγμένος καὶ ἡ παρατήρησις αὕτη ἐπικυροῖ πως τὴν γνώμην τοῦ ἀνθρωπολόγου Βροκά, ὅστις πρὸ πολλοῦ ὑπεστήριξεν ὅτι ὁ τρίτος μετωπιαῖος λοβὸς εἶναι ἡ ἔδρα τοῦ λόγου.

Ῥάπτρια τις γυναικείων ἐνδυμάτων τοῦ συρμοῦ ἐν τῷ προαστείῳ Ἀγίου Γερμανοῦ τῶν Παρισίων ἐπένοησεν εὐφυῆς τέχνασμα, ὅπως καταστήσῃ γνωστὸν εἰς τὰς κυρίας τὸ ἐργαστήριόν της. Ἡ ὁδὸς ὅπου κεῖται τοῦτο εἶνε στενὴ, ἐν δὲ τῷ πεζοδρομίῳ αὐτῆς οὐδὲ δύο ἄνδρες δύνανται νὰ σταθῶσιν ἀνέτως· ἔτι δ' ὀλιγώτερον γυναικες· ὥστε οὐδεὶς ἴστατο πρὸ τῶν παραθύρων τοῦ ἐργαστηρίου, ἵνα ἴδῃ τὰ ἐκτεθειμένα, ὅπερ οὐδόλως συνέφερεν εἰς τὴν ῥάπτριαν. Ἀλλὰ πρὸ τινος χρόνου ὁσάκις κυρία τις διήρχετο ἔμπροσθεν τοῦ ἐργαστηρίου ἠσθάνετο ὅτι καί τι ἐκράτει τὴν ἄκρην τῆς ἐσθῆτος αὐτῆς· ἂν ἐπροχώρει, ἡ ἐσθῆς ἐσχίζετο καὶ ἡ κυρία ἔδραπεν ὅτι εἶχε καρφωθῆ ἀπὸ καμπύλον ἐξέχον καρφίον, ὅπερ ἦτο ἐμπεπηγμένον ὡς ἀγκιστρον ἐν τῷ τοίχῳ, καὶ δὲν ἐφάνετο ἂν δὲν προσεῖχε πολὺ ἡ διαβαίνουσα. Ἐν ᾧ δὲ ἡ κυρία ἴστατο πρὸς στιγμὴν, ἵνα ἀποσπάσῃ τὸ καρφίον, ἔτρεχε πρὸς αὐτὴν ἐν σπουδῇ μία τῶν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ γυναικῶν, καὶ θεοροβημένη ἐζήτηε μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης συγγνώμην, παρεκάλει δὲ τὴν ξένην νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἐργαστήριον, ὅπως τῆς διορθώσῃ τὸ φόρεμα. Καὶ ἡ μὲν ῥάπτρια μετὰ πολλῆς δεξιότητος ἐπιδιόρθωνε τὴν ἐσθῆτα, ἀλλὰ ταῦτο χρόνως ἐτίθετο εἰς ἐνέργειαν τὸ τέχνασμα· διότι ἄλλαι γυναικες τοῦ ἐργαστηρίου ἐπεδεικνύον εἰς τὴν κυρίαν, ὅπως ἴδῃ ἂν τῇ ἀρέσκουσι, ταινίας, ἄνθη, τρίχαπτα, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὅπερ ἐξήπλου ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἔφερον παντοσευδαῖα κομψοτάτους πῖλους, ἀνεστάτων τὰ συρτάρια, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐκινεῖτο ὄλον τὸ ἐργαστήριον, ὅπως ἔχαριστήρη τὴν παθοῦσαν. Ἐν ᾧ δ' ἐγένετο ταῦτα ἐκ τοῦ παρακειμένου δωματίου ἠκούοντο εὐκρινῶς αἱ διαταγαὶ τῆς διευθυντριας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν τοιαῦτα περίπου: «Νὰ μὴ λησμενήσετε, πῶς ἡ κυρία κόμησεν θέλει τὸ φόρεμά της νὰ τῆς τὸ ὑπάγετε ἀπόψε!» ἢ «Ἄς ἔλθῃ μία νὰ ὑπάγῃ τὸ καπέλλον εἰς τὴν κυρίαν δούκισσαν!» ἢ «ἡ κυρία περιγίπισσα παρήγγειλε δαντέλλας ἀπ' αὐτὸ τὸ εἶδος». Διορθουμένου τοῦ φορέματος αὐτῆς, ἡ κυρία οὐδέποτε ἀπέρχετο μετὰ κενῆς τῆς χειρᾶς, ἀλλὰ πάντοτε ἠγόραζε καί τι ἐκ τῶν ἐπιδεικνυθέντων αὐτῇ, ἢ πῖλον, ἢ καλύπτρον, ἢ τρίχαπτα, ἢ κόσμημά τι. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ πωλούμενα ἦσαν ἀξιόλογα, ἐγένετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πελάτις καὶ ἔσπευδε νὰ συστήσῃ εἰς τὰς φίλας της τὸ κατάστημα, τὸ ὁποῖον ἐνόμιζεν ὅτι ἀπροσοκῆτως ἀνεκάλυψε.

Ἐν ὁμίλῳ ἀξιωματικῶν γίνεται συζήτησις περὶ τῶν ἐπιφανῶν στρατηγῶν τῆς ἀρχαιότητος. Εἰς τούτων ἐπαίνει τὴν στρατηγικὴν δεινότητα τοῦ Ξενοφῶντος.

«Αὐτὸ δὲν τὸ παραδέχουμι διόλου, παρτηρεῖ ἕτερος συνάδελφός μου. Ἀδύνατον νὰ ἦτο καλὸς στρατηγὸς ἄνθρωπος ὅπου ἐκάθητο καὶ ἔγραφε διδακτικὰ βιβλία διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων!»